

Suvestinė redakcija nuo 2024-07-15

Įstatymas paskelbtas: Žin. 2009, Nr. [87-3662](#), i. k. 1091010ISTA00XI-329

Nauja redakcija nuo 2024-07-15:

Nr. [XIV-2783](#), 2024-06-20, paskelbta TAR 2024-06-30, i. k. 2024-12129

LIETUVOS RESPUBLIKOS KLIMATO KAITOS VALDYMO ĮSTATYMAS

2009 m. liepos 7 d. Nr. XI-329
Vilniu

PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Šis įstatymas reglamentuoja Lietuvos Respublikos klimato kaitos valdymo politikos formavimo ir įgyvendinimo teisinius pagrindus, asmenų, vykdančių šio įstatymo 1 ir 2 prieduose nurodytą veiklą, kurios metu į atmosferą išmetamos šiltnamio efektą sukeliančios dujos (toliau – ŠESD), teises, pareigas ir atsakomybę, valstybės institucijų ir įstaigų kompetenciją, taip pat fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų (toliau – F-dujos) ir jų turinčios įrangos naudojimo ribojimus, draudimus ir kontrolę, fizinių asmenų, dirbančių su F-dujų, ozoną ardančiomis medžiagomis (toliau – OAM) ir jų turinčia įranga, pažymėjimų ir juridinių asmenų, tvarkančių F-dujų turinčią įrangą, atestatų išdavimo, jų galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir šių atestatų galiojimo panaikinimo reikalavimus.

2. Šio įstatymo nuostatomis įgyvendinami Europos Sąjungos teisės aktai, nurodyti šio įstatymo 3 priede.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Anglies dioksido ekvivalentas** – metano (CH₄), azoto suboksido (N₂O), hidrofluorangliavandenilių (HFC), perfluorangliavandenilių (PFC), sieros heksafluorido (SF₆), azoto trifluorido (NF₃) dujų kiekis, kuris daro tokį patį poveikį klimato kaitai kaip viena tona anglies dioksido (CO₂).

2. **Absorbavimo vienetas** – absorbavimo priemonėmis (procesu, veikla ar mechanizmu) iš atmosferos pašalinamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų, aerozolio arba šiltnamio efektą sukeliančių dujų pirmtako kiekio apskaitos vienetas, lygus anglies dioksido ekvivalentui pagal Reglamento [\(ES\) 2018/841](#) reikalavimus.

3. **Išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis** – šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, išmetamas iš šaltinių, esančių įrenginyje, kuriame vykdomos šio įstatymo 1 priede nurodytos veiklos, arba dėl kitų šio įstatymo 1 priede nurodytų orlaivių naudotojų ar laivybos bendrovių vykdomų veiklų išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, arba dėl šio įstatymo 2 priede nurodytų rūšių veikloms skirto reguliuojamųjų subjektų išleidžiamo vartoti kuro išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis.

4. **Klimato kaita** – klimato pokyčiai, kurie tiesiogiai ar netiesiogiai atsiranda dėl žmogaus veiklos, keičiančios Žemės atmosferos sudėtį, ir kurie netelpa į natūralių klimato svyravimų, stebimų reguliariais laiko tarpais, ribas.

5. **Kuras** – energinis produktas, nurodytas Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo I priede, naudojamas reguliuojamųjų subjektų veiklose, išvardytose šio įstatymo 2 priede, taip pat kitas produktas, skirtas naudoti, siūlomas parduoti arba naudojamas kaip variklių degalai arba šildymui skirtas kuras, kaip nurodyta Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo 2 straipsnio 2, 3 ir 4 dalyse, įskaitant ir elektros energijos gamybai naudojamą kurą, išskyrus durpes.

6. **Kuro išleidimas vartoti** – šio įstatymo 2 priede nurodytų rūšių veikloms skirto kuro išleidimas vartoti, kaip nustatyta Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo 9 straipsnio 1 dalies 1, 6, 8 punktuose ir 9 straipsnio 2 dalyje.

7. **Laivybos bendrovė** – laivo savininkas arba kita organizacija ar asmuo (tarp jų valdytojas ar laivo be įgulos frachtuotojas), perėmęs iš laivo savininko atsakomybę už laivo eksploatavimą ir sutikęs perimti visas pareigas pagal Tarptautinį saugaus laivų eksploatavimo ir taršos prevencijos valdymo kodeksą, išdėstytą 2006 m. vasario 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamento [\(EB\) Nr. 336/2006](#) dėl Tarptautinio saugaus valdymo kodekso įgyvendinimo Bendrijoje ir panaikinančio Tarybos reglamentą [\(EB\) Nr. 3051/95](#) su visais pakeitimais I priede.

8. **Leidimas išmesti šiltnamio efektą sukeliančias dujas** – dokumentas, kuriuo suteikiama teisė išmesti į atmosferą šiltnamio efektą sukeliančias dujas.

9. **Metinės šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo kvotos vienetas** – Europos Sąjungos teisės aktais, reglamentuojančiais Europos Sąjungos valstybių narių išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo įsipareigojimų vykdymą Europos Sąjungos apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje nedalyvaujančiuose sektoriuose, nustatomo per metus leidžiamo išmesti šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio vienetas, lygus anglies dioksido tonai ar anglies dioksido ekvivalentui.

10. **Naujas šiltnamio efektą sukeliančias dujas išmetantis įrenginys** – šiltnamio efektą sukeliančias dujas išmetantis įrenginys, kurio valdytojas vykdo vieną arba daugiau veiklų, nurodytų šio įstatymo 1 priede, ir su kuriuo susietas leidimas išmesti šiltnamio efektą

sukeliančias dujas buvo išduotas pirmą kartą per Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos laikotarpį, kuris prasideda likus trimis mėnesiams iki naujo laikotarpio Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje dalyvaujančių veiklos vykdytojų sąrašo pateikimo dienos ir baigiasi likus trimis mėnesiams iki kito laikotarpio sąrašo pateikimo dienos.

11. **Nustatytoji šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo kvota** – 1992 m. Jungtinių Tautų Bendrosios klimato kaitos konvencijos I priede nurodytai valstybei pagal 2015 m. Paryžiaus susitarimą tam tikru laikotarpiu priskirtas ir Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų registre Lietuvos Respublikos jurisdikcijai priklausančioje sąskaitoje užregistruotas tonomis išreiškiamas išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, kuris Lietuvos Respublikos teritorijoje gali būti išmestas į atmosferą per laikotarpį, nustatytą pagal tarptautinius įsipareigojimus, ir lygus to laikotarpio metinių Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje nedalyvaujančių sektorių šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo kvotų sumai, nustatomi Europos Sąjungos teisės aktais, reglamentuojančiais Europos Sąjungos valstybių narių išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo įsipareigojimų vykdymą Europos Sąjungos apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje nedalyvaujančiuose sektoriuose.

12. **Orlaivio naudotojas** – asmuo, naudojantis orlaivį šio įstatymo 1 priede nurodytai aviacijos veiklai vykdyti, arba orlaivio savininkas, jei orlaivį naudojančio asmens tapatybė nežinoma arba orlaivio savininkas jos nenurodo.

13. **Reguliuojamasis subjektas** – asmuo, išskyrus galutinį kuro naudotoją, tiekiantis kurą pastatams, kelių transportui ir papildomiems sektoriams pagal vykdomų veiklų sąrašą, nurodytą šio įstatymo 2 priede ir 12 straipsnio 1 dalyje.

14. **Šiltnamio efektą sukeliančios dujos** – anglies dioksidas (CO₂), metanas (CH₄), azoto suboksidas (N₂O), hidrofluorangliavandeniliai (HFC), perfluorangliavandeniliai (PFC), sieros heksafluoridas (SF₆) ir azoto trifluoridas (NF₃).

15. **Šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinis taršos leidimas** – leidimas per nustatytą laikotarpį vykdant šio įstatymo 1 ir 2 prieduose nurodytas veiklas išmesti į atmosferą vieną toną anglies dioksido ekvivalento.

16. **Šiltnamio efektą sukeliančias dujas išmetantis įrenginys** – stacionarus techninis objektas arba grupė stacionarių techninių tarpusavyje technologiškai susijusių objektų, kuriuose vykdoma viena arba kelios šio įstatymo 1 priede išvardytos veiklos, kurių metu į atmosferą išmetamos šiltnamio efektą sukeliančios dujos.

17. **Šiltnamio efektą sukeliančias dujas išmetančio įrenginio valdytojas** – asmuo, kuris valdo ir (ar) naudoja Lietuvos Respublikos teritorijoje esantį šiltnamio efektą sukeliančias

dujas išmetantį įrenginį ir pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus turi lemiamų ekonominių svertų priimti sprendimus dėl įrenginio techninio funkcionavimo.

18. **Tikrintojas** – nacionalinio akreditacijos biuro akredituota įstaiga ar kitos Europos Sąjungos valstybės narės atsakingosios institucijos akredituota įstaiga, turinti teisę tikrinti išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio stebėsenos ataskaitas.

19. **Veiklos vykdytojas** – asmuo, kuris pagal šį įstatymą yra arba šiltnamio efektą sukeliančias dujas išmetančio įrenginio valdytojas, arba orlaivio naudotojas, arba laivybos bendrovė, kurių veikla patenka į šio įstatymo 1 priede nurodytą veiklos rūšių sąrašą, arba (ir) reguliuojamasis subjektas.

20. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžiamos šio įstatymo 3 priede nurodytuose Europos Sąjungos reglamentuose ir Akcizų įstatyme.

ANTRASIS SKIRSNIS

NACIONALINĖS KLIMATO KAITOS VALDYMO POLITIKOS FORMAVIMAS IR ĮGYVENDINIMAS

3 straipsnis. Nacionalinės klimato kaitos valdymo politikos formavimas ir įgyvendinimas

1. Nacionalinės klimato kaitos valdymo politikos formavimas ir įgyvendinimas apima šias tarptautiniuose klimato kaitos susitarimuose (1992 m. Jungtinių Tautų Bendrojoje klimato kaitos konvencijoje (toliau – Klimato kaitos konvencija), 2015 m. Paryžiaus susitarime) nurodomas sritis:

- 1) aplinkos apsaugos ir racionalaus gamtos išteklių naudojimo;
- 2) energetikos;
- 3) mokesčių ir finansų;
- 4) mokslo;
- 5) pramonės;
- 6) socialinės apsaugos ir užimtumo;
- 7) sveikatos apsaugos;
- 8) švietimo ir visuomenės informavimo;
- 9) tarptautinio bendradarbiavimo;
- 10) transporto;
- 11) teritorijų planavimo ir regioninės plėtros;
- 12) vidaus reikalų;
- 13) žemės ūkio;

14) žmogaus teisių ir lyčių lygybės.

2. Nacionalinė klimato kaitos valdymo politika, atsižvelgiant į valstybės strateginius tikslus ir (ar) tarptautinius įsipareigojimus, gali apimti ir kitas sritis, susijusias su prisitaikymu prie klimato kaitos pokyčių ir klimato kaitos švelninimu.

3. Nacionalinė klimato kaitos valdymo politika formuojama ir įgyvendinama rengiant šiuos planavimo dokumentus:

1) Lietuvos Respublikos Seimo tvirtinamą Nacionalinę klimato kaitos valdymo darbotvarkę (toliau – Darbotvarkė), kurioje apibrėžiama Lietuvos klimato kaitos valdymo politikos vizija, nustatomi 10 metų trukmės trumpalaikiai, 20 metų vidutinės trukmės ir 30 metų trukmės ilgalaikiai tikslai ir uždaviniai klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie klimato kaitos padarinių srityse;

2) Lietuvos Respublikos Vyriausybės tvirtinamą Nacionalinį pažangos planą, kuriame nustatomi ilgalaikiai strateginiai tikslai, 10 metų trukmės pažangos uždaviniai ir pagrindiniai siekiami poveikio rodikliai, susieti su klimato kaitos valdymo politika;

3) Vyriausybės tvirtinamus 10 metų trukmės Nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų planą (toliau – NEKS veiksmų planas), nacionalines plėtros programas, kuriose planuojamos priemonės, būtinos Nacionaliniame pažangos plane ir Darbotvarkėje numatytiems tikslams ir uždaviniams įgyvendinti. Šių priemonių įgyvendinimas detalizuojamas rengiant plėtros programų pažangos priemonių aprašus, vadovaujantis Vyriausybės tvirtinamos Strateginio valdymo metodikos reikalavimais;

4) Vyriausybės tvirtinamą 4 metų Klimato kaitos programos investicijų planą klimato kaitos valdymo priemonėms finansuoti ir kitas klimato kaitos valdymo tikslams įgyvendinti planuojamas investicijų programas.

4 straipsnis. Nacionalinę klimato kaitos valdymo politiką formuojančios ir įgyvendinančios institucijos

1. Nacionalinę klimato kaitos valdymo politiką formuoja Seimas, Vyriausybė ir ministerijos.

2. Nacionalinę klimato kaitos valdymo politiką įgyvendina ministerijos ir joms pavaldžios institucijos, kitos Vyriausybės įgaliotos institucijos pagal kompetenciją ir savivaldybių institucijos.

5 straipsnis. Nacionalinis klimato kaitos komitetas

Nepriklausomai nuomonei ir mokslinėms konsultacijoms nacionalinės klimato kaitos valdymo politikos formavimo, vertinimo ir įgyvendinimo klausimais teikti sudaromas

Nacionalinis klimato kaitos komitetas, kurio sudėtį ir veiklos nuostatus tvirtina aplinkos ministras. Nacionalinis klimato kaitos komitetas yra patariamoji Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos institucija, neturinti juridinio asmens statuso, sudaryta iš mokslo ir studijų institucijų deleguotų atstovų.

TREČIASIS SKIRSNIS

APYVARTINIŲ TARŠOS LEIDIMŲ PREKYBOS SISTEMOS REIKALAVIMAI

6 straipsnis. Veiklos vykdytojų ir kitų asmenų teisės ir pareigos

1. Veiklos vykdytojai pagal šio įstatymo 8 straipsnio reikalavimus aplinkos ministro nustatyta tvarka privalo gauti leidimą išmesti šiltnamio efektą sukeliančias dujas.

2. Veiklos vykdytojai, vadovaudamiesi Europos Sąjungos teisės aktais, nustatančiais ŠESD stebėsenos ir ataskaitų teikimo reikalavimus, aplinkos ministro nustatyta tvarka privalo vykdyti ŠESD išmetimo stebėseną, apskaitą ir teikti ataskaitas.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytą leidimą gavusieji veiklos vykdytojai privalo aplinkos ministro nustatyta tvarka atsidaryti sąskaitą Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų registre, įsigyti šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų (toliau – apyvartinis taršos leidimas) ir kiekvienais kalendoriniais metais iki aplinkos ministro, remiantis Europos Komisijos deleguotuoju reglamentu, nustatančiu Sąjungos registro veikimo taisykles, nustatyto termino pabaigos privalo atsisakyti tokio apyvartinių taršos leidimų kiekio, kuris yra lygiavertis per praėjusius kalendorinius metus jų išmestam į atmosferą anglies dioksido kiekiui, išreikštam tonomis anglies dioksido ekvivalento, kurį turi deklaruoti Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų registre. Aplinkos ministro nustatyta tvarka orlaivių naudotojai atsiskaitydami už per praėjusius kalendorinius metus į atmosferą išmesto ŠESD kiekį gali naudoti pagal Europos Komisijos įgyvendinamąjį teisės aktą nustatytą metodiką patvirtintus tarptautinius kreditus.

4. ŠESD išmetančių įrenginių valdytojai (toliau – įrenginio valdytojas), kuriems taikomi reikalavimai atlikti jų valdomų įrenginių energijos vartojimo auditą arba įgyvendinti sertifikuotą energijos vartojimo vadybos sistemą pagal Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo 11 straipsnio nuostatas, privalo įgyvendinti energijos vartojimo audito ataskaitoje arba sertifikuotoje energijos vartojimo vadybos sistemoje pateiktas rekomendacijas. Neįgyvendinus nurodytų rekomendacijų, nemokamų apyvartinių taršos leidimų skaičius sumažinamas 20 procentų. Nemokamų apyvartinių taršos leidimų skaičius nemažinamas, kai energijos vartojimo efektyvumo didinimo investicijų atsipirkimo laikotarpis viršija trejus metus arba kai tų investicijų sąnaudos yra neproporcingos, arba įrenginio valdytojas įrodo, kad įgyvendino kitas priemones, kuriomis išmetamas ŠESD kiekis sumažintas tiek, kiek

rekomenduojama atitinkamo įrenginio audito ataskaitoje arba sertifikuotoje energijos vartojimo vadybos sistemoje.

5. Šio straipsnio 4 dalyje nurodyti įrenginių valdytojai aplinkos ministro nustatytu terminu ir tvarka privalo parengti kiekvieno įrenginio, kurio išmetamas ŠESD dujų kiekis, palyginti su atitinkamais Europos Komisijos nustatytais produktų santykiniais taršos rodikliais, yra didesnis už 80 procentilių išmetamo ŠESD kiekio lygį, neutralaus poveikio klimatui planą. Neparengus šio plano iki nustatyto termino pabaigos, nemokamų apyvartinių taršos leidimų skaičius sumažinamas 20 procentų.

6. Kiti asmenys, norintys įsigyti apyvartinių taršos leidimų ir jais naudotis ar disponuoti, privalo vadovaudamiesi Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų registro naudojimo taisyklėmis atsidaryti sąskaitą Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų registre.

7. Veiklos vykdytojai ir (ar) kiti asmenys, turintys apyvartinių taršos leidimų, gali juos perleisti kitiems asmenims, vykdančioms veiklą Europos ekonominės erdvės valstybėse, jeigu tie apyvartiniai taršos leidimai yra pripažinti abiejų pusių. Veiklos vykdytojai ir (ar) kiti asmenys apie apyvartinių taršos leidimų perleidimą nedelsdami praneša Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų registro nacionaliniam administratoriui.

7 straipsnis. Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje dalyvaujančių veiklos vykdytojų, kuriems suteikiami nemokami apyvartiniai taršos leidimai, sąrašo rengimas ir tvirtinimas

1. Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje dalyvaujančių veiklos vykdytojų, kuriems suteikiami nemokami apyvartiniai taršos leidimai, sąrašą, vadovaudamasis Europos Sąjungos teisės aktais, kuriais nustatomos nemokamų apyvartinių taršos leidimų suteikimo taisyklės, ir atsižvelgdamas į Europos Komisijos nustatytus reikalavimus, sprendimus ir rekomendacijas, rengia ir, suderinęs su kitomis Vyriausybės įgaliotomis institucijomis, tvirtina aplinkos ministras ar jo įgaliota institucija aplinkos ministro nustatyta tvarka.

2. Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje dalyvaujančių veiklos vykdytojų, kuriems suteikiami nemokami apyvartiniai taršos leidimai, sąrašo projektas skelbiamas viešai visuomenei susipažinti, sudarant sąlygas dalyvauti rengiant sąrašą aplinkos ministro nustatyta visuomenės informavimo ir dalyvavimo rengiant planus ir programas, skirtas klimato kaitos valdymui, aplinkos oro ir vandens apsaugai bei atliekų tvarkymui, tvarka.

3. Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų

prekybos sistemoje dalyvaujančių veiklos vykdytojų, kuriems suteikiami nemokami apyvartiniai taršos leidimai, sąrašas aplinkos ministro nustatyta tvarka teikiamas Europos Komisijai kiekvienų penkerių metų laikotarpių. Kiekvieno kito penkerių metų laikotarpio sąrašas teikiamas kas penkeri metai nuo ankstesnio laikotarpio sąrašo pateikimo datos. Aplinkos ministro nustatyta tvarka Europos Komisijai pranešama apie visus šio sąrašo pakeitimus.

8 straipsnis. Leidimas išmesti šiltnamio efektą sukeliančias dujas

1. Leidimas išmesti ŠESD yra sudedamoji taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimo ar taršos leidimo, kurių išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo sąlygas ir pagrindus nustato Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymas, dalis.

2. Įrenginio valdytojas, teikdamas paraišką dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimo ar taršos leidimo kartu su leidimu išmesti ŠESD, leidimą išduodančiai institucijai papildomai pateikia aplinkos ministro nustatytos formos įsipareigojimą atsisakyti apyvartinių taršos leidimų kiekio, kuris yra lygiavertis per praėjusius kalendorinius metus į atmosferą išmestam ir tikrintojo patikrintam ŠESD kiekiui.

3. Orlaivio naudotojo, laivybos bendrovės ir (ar) reguliuojamojo subjekto pagal Europos Komisijos įgyvendinimo reglamentų, susijusių su stebėsenos planų ir išmetamo ŠESD kiekio ataskaitų teikimu, nustatytus reikalavimus parengtas ir aplinkos ministro įgaliotos institucijos patvirtintas ŠESD stebėsenos planas suteikia teisę išmesti ŠESD šiame stebėsenos plane nustatyta tvarka ir sąlygomis.

9 straipsnis. Apyvartinių taršos leidimų skyrimas, galiojimas ir panaikinimas

1. Apyvartinių taršos leidimų skyrimo tvarką veikiantiems įrenginių valdytojams ir orlaivių naudotojams, naujų ŠESD išmetančių įrenginių valdytojams ir kitiems asmenims, norintiems įsigyti apyvartinių taršos leidimų ir jais naudotis ar disponuoti, atsižvelgdamas į Europos Komisijos nustatytus reikalavimus, sprendimus ir rekomendacijas, nustato aplinkos ministras.

2. Apyvartinių taršos leidimų skyrimas veiklos vykdytojui ir (ar) kitam asmeniui, turinčiam teisę įsigyti apyvartinių taršos leidimų ir jais naudotis ar disponuoti, taip pat apyvartinių taršos leidimų panaikinimas ir šių leidimų atsisakymas registruojami Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų registre. Įrenginio valdytojui ir (ar) orlaivio naudotojui nemokamai suteiktas apyvartinių taršos leidimų kiekis nurodomas Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų registre.

3. Apyvartiniai taršos leidimai galioja neterminuotai. Kiekvienam apyvartinių taršos leidimų prekybos laikotarpiui išduotų apyvartinių taršos leidimų, skirtų atsisakyti išmesto ŠESD

kiekio, galiojimo pradžia laikomi pirmieji įsipareigojimų laikotarpio kalendoriniai metai.

4. Apyvartiniai taršos leidimai panaikinami veiklos vykdytojo arba asmens, turinčio teisę disponuoti apyvartiniais taršos leidimais, prašymu aplinkos ministro nustatyta tvarka arba subjektui nutraukus veiklą.

5. Draudžiama disponuoti Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų registre įrenginio valdytojo ir (ar) orlaivio naudotojo sąskaitoje esančiais apyvartiniais taršos leidimais, kurie suteikti nemokamai, kai įrenginio valdytojui ir (ar) orlaivio naudotojui iškeliami bankroto byla arba pradėtas bankroto procesas ne teismo tvarka. Tokiais atvejais nemokai suteiktų apyvartinių taršos leidimų galima atsisakyti tik už bankrutuojančio įrenginio valdytojo ir (ar) orlaivio naudotojo išmestą ŠESD kiekį. Draudimas disponuoti nemokamai suteiktais apyvartiniais taršos leidimais nebetaikomas atsisakius apyvartinių taršos leidimų už visą išmestą ŠESD kiekį.

10 straipsnis. Specialios išimties orlaivių naudotojams, taikomos iki privalomo Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos pasaulinės rinkos priemonės (CORSIA) įgyvendinimo dienos

1. Iki privalomo Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos pasaulinės rinkos priemonės (CORSIA) įgyvendinimo dienos šio įstatymo 6 straipsnio 2 ir 3 dalių reikalavimai netaikomi orlaivių naudotojų skrydžiams, kurie:

1) atitinka aviacijos veiklos išimtis, nurodytas šio įstatymo 1 priedo lentelės 1.29 papunktyje, Komisijos deleguotojo sprendimo [\(ES\) 2020/1071](#) 1 straipsnio 3 punkte ir 2009 m. birželio 8 d. Komisijos sprendime [2009/450/EB](#) dėl išsamaus Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos [2003/87/EB](#) I priede išvardytų aviacijos veiklos rūšių išaiškinimo;

2) vykdomi tarp aerodromo, esančio viename iš atokiausių regionų, kaip apibrėžiama Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 349 straipsnyje, ir aerodromo, esančio kitame Europos ekonominės erdvės regione, atsižvelgus į Europos Komisijos peržiūros rezultatus;

3) vykdomi į aerodromus, esančius Europos ekonominei erdvei nepriklausančiose valstybėse, ir iš jų, išskyrus skrydžius į Jungtinėje Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystėje arba Šveicarijos Konfederacijoje esančius aerodromus, atsižvelgus į Europos Komisijos peržiūros rezultatus. Su šiame punkte nenurodytais skrydžiais susijęs patikrintas išmetamas ŠESD kiekis laikomas orlaivių naudotojo patikrintu išmestu ŠESD kiekiu;

4) vykdomi tarp Europos Sąjungos valstybės narės atokiausiame regione esančio aerodromo ir kitoje tos Europos Sąjungos valstybės narės dalyje esančio aerodromo, įskaitant kitą aerodromą, esantį tos pačios Europos Sąjungos valstybės narės tame pačiame atokiausiame regione ar kitame atokiausiame regione;

5) vykdomi į valstybes, nurodytas Europos Komisijos priimtame įgyvendinimo akte,

kuriame išvardijamos valstybės, išskyrus Europos ekonominės erdvės šalis, Šveicarijos Konfederaciją ir Jungtinę Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystę, kurios Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje laikomos taikančiomis Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos pasaulinę rinkos priemonę (CORSIA) ir yra nustatę 2019 m. išmetamo ŠESD kiekio bazinį lygį 2021–2023 m. laikotarpiu, kiekvieniems metams nuo 2024 m. – 85 procentų 2019 m. išmetamo ŠESD kiekio bazinio lygio (toliau – Europos Komisijos įgyvendinimo aktas), ir iš šių valstybių;

6) vykdomi tarp Europos ekonominės erdvės valstybių ir valstybių, neišvardytų šios dalies 5 punkte nurodytame Europos Komisijos įgyvendinimo akte, išskyrus skrydžius į Šveicarijos Konfederaciją ir Jungtinę Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystę;

7) vykdomi į Jungtinių Tautų apibrėžtas mažiausiai išsivysčiusias šalis, mažas besivystančias salų valstybes ir iš jų, išskyrus šios dalies 5 punkte nurodytame Europos Komisijos įgyvendinimo akte išvardytas šalis ir valstybes, kurių bendrasis vidaus produktas (BVP) vienam gyventojui yra lygus Europos Sąjungos vidurkiui arba už jį didesnis.

2. Aukcione parduodamų Lietuvos Respublikai priskirtų apyvartinių taršos leidimų kiekis sumažinamas, kad atitiktų Lietuvai priskirtą aviacijos sektoriaus išmetamą ŠESD kiekį skrydžiams, kuriems netaikomos šio straipsnio 1 dalies punktuose išvardytos išimtys.

3. Šio straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktai taikomi valstybėms, kurios yra pasirašiusios susitarimą dėl optimalios Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos ir toje valstybėje taikomų ŠESD mažinimo priemonių sąveikos.

11 straipsnis. Specialieji reikalavimai laivybos bendrovėms

1. Laivybos bendrovės, kurioms taikomi šio įstatymo 6 straipsnio 3 dalies reikalavimai, privalo atsisakyti apyvartinių taršos leidimų už šio įstatymo 1 priede nurodytą jūrinio transporto veiklą vykdančių laivų per praėjusius metus išmestą ŠESD kiekį pagal aplinkos ministro nustatytą tvarką nurodytą tvarkaraštį ir reikalavimus.

2. Šio įstatymo 6 straipsnio 3 dalies reikalavimai netaikomi laivybos bendrovėms:

1) dėl reisų keleiviniais ir *ro-pax* laivais (išskyrus kruizinius keleivinius laivus) tarp 2023 m. gruodžio 19 d. Komisijos įgyvendinimo sprendime [\(ES\) 2023/2895](#), kuriuo nustatomas Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos [2003/87/EB](#) 12 straipsnio 3-d dalyje nurodytų salų ir uostų sąrašas ir tos direktyvos 12 straipsnio 3-c dalyje nurodytų tarptautinių viešųjų paslaugų sutarčių arba tarpvalstybinių viešųjų paslaugų įsipareigojimų sąrašas, nurodytų valstybių narių jurisdikcijai priklausančios salos uosto, neturinčio kelio ar geležinkelio jungties su žemynine dalimi, ir žemyninės dalies, kurioje gyvena mažiau kaip 200 000 nuolatinių gyventojų, ir tos pačios valstybės narės jurisdikcijai priklausančio uosto ir dėl tokių laivų uoste vykdomos

veiklos, susijusios su šiais reisais;

2) už keleivinių arba *ro-pax* laivų išmesto ŠESD kiekį dėl reisų, nurodytų Komisijos įgyvendinimo sprendime [\(ES\) 2023/2895](#), tarp valstybių narių, iš kurių viena neturi sausumos sienos su kita valstybe nare, užtikrinant susisiekimą tarp tų dviejų valstybių narių, ir su tokiais reisais susijusios tokių laivų veiklos uoste;

3) dėl ŠESD kiekio, išmesto dėl reisų tarp Europos Sąjungos valstybės narės atokiausiame regione esančio uosto ir toje pačioje Europos Sąjungos valstybėje narėje esančio uosto, įskaitant reisu tarp uostų atokiausiame regione ir reisu tarp uostų tos pačios Europos Sąjungos valstybės narės atokiausiuose regionuose, ir su tokiais reisais susijusios tokių laivų uoste vykdomos veiklos.

3. Kai atsakomybę už kuro pirkimą ir (arba) laivo eksploatavimą sudaryta sutartimi prisiima kitas subjektas, kuris nėra to laivo laivybos bendrovė, laivybos bendrovė turi teisę iš to subjekto gauti kompensaciją už išlaidas, susijusias su apyvartinių taršos leidimų atsisakymu.

12 straipsnis. Specialieji reikalavimai reguliuojamiesiems subjektams

1. Šio įstatymo 6 straipsnio reikalavimai taikomi reguliuojamiesiems subjektams, kurie išleidžia vartoti kurą šio įstatymo 2 priede nurodytų rūšių veikloms, ir priskiriami vienai iš šių kategorijų:

1) akcizais apmokestinamų prekių sandėlio savininkas, kaip apibrėžiama Akcizų įstatymo 3 straipsnio 2 dalyje, kuriam tenka prievolė mokėti akcizus pagal Akcizų įstatymo 9 straipsnio 4, 5, 7, 9, 13 ir 14 dalis, jeigu kuras patenka į akcizais apmokestinamų prekių sandėlį, kaip apibrėžiama Akcizų įstatymo 3 straipsnio 4 dalyje;

2) bet kuris kitas asmuo, kuriam tenka prievolė mokėti akcizus pagal Akcizų įstatymo 9 arba 58 straipsnius už kurą, kuriam taikomos šio įstatymo 2 priedo nuostatos, jeigu netaikoma šios dalies 1 punkto nuostata;

3) akcizų už akmens anglis, koksą ir lignitą mokėtojai, kaip nustatyta Akcizų įstatymo 52 straipsnyje, jeigu netaikomos šios dalies 1 ir 2 punktų nuostatos;

4) bet kuris kitas asmuo, kuriam pagal Akcizų įstatymą tenka prievolė mokėti akcizus, arba bet kuris kitas asmuo, prisiimantis sudaryta sutartimi reguliuojamojo subjekto atsakomybę, jeigu netaikomos šios dalies 1, 2 ir 3 punktų nuostatos arba jeigu prievolė mokėti akcizus solidariai tenka keliems asmenims.

2. Reguluojamiesiems subjektams taikomi šio įstatymo 6 straipsnio 3 dalies reikalavimai atsisakyti apyvartinių taršos leidimų už šio įstatymo 2 priede nurodytų rūšių veikloms per ankstesnius kalendorinius metus bendrai išleisto vartoti kuro išmestą ŠESD kiekį.

3. Reguluojamieji subjektai už išleisto vartoti kuro išmestą ŠESD kiekį veikloms,

nepatenkančioms į šio įstatymo 2 priede nurodytų veiklos rūšių sąrašą (ligoninių veiklai sunaudojamo kuro išmetamą ŠESD kiekį ir panašiai), neturi atsisakyti apyvartinių taršos leidimų. Tokiais atvejais, kai vykdant veiklas, nepatenkančias į šio įstatymo 2 priedo veiklos rūšių sąrašą, patiriamos išlaidos, kurios jiems perkeliamos dėl reguliuojamųjų subjektų atsisakymo apyvartinių taršos leidimų už šio įstatymo 2 priede nurodytoms veikloms išleisto kuro ŠESD kiekį, gali būti suteikta finansinė kompensacija pagal Europos Komisijos priimtus įgyvendinimo aktus dėl išsamių taisyklių, kaip išvengti dvigubo skaičiavimo ir apyvartinių taršos leidimų atsisakymo už išmetamas ŠESD, kurioms šis straipsnis netaikomas ir dėl finansinės kompensacijos galutiniams kuro vartotojams tais atvejais, kai tokio dvigubo skaičiavimo arba apyvartinių taršos leidimų atsisakymo negalima išvengti. Siekiant išvengti išlaidų perkėlimo rizikos, reguliuojamieji subjektai privalo nustatyti, patikimai ir tiksliai dokumentuoti kiekvienos rūšies kuro, naudojamo šio įstatymo 2 priede nurodytoms veikloms, tikslus išleidžiamo vartoti kuro kiekius, išleidimo būdus ir išleidžiamo vartoti kuro galutinę paskirtį.

4. Reguluojamieji subjektai, atsižvelgdami į Europos Komisijos reikalavimus, teikia aplinkos ministro nustatyta tvarka ataskaitas apie praėjusių metų išlaidas, kurias perkėlė galutiniams vartotojams, atsisakydami apyvartinių taršos leidimų.

13 straipsnis. Metinių šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo kvotos vienetų ir (ar) absorbavimo vienetų įsigijimo ir perleidimo sandoriai Lietuvos įsipareigojimams įgyvendinti

1. Lietuvos metiniams išmetamų ŠESD kiekio mažinimo ir absorbuojamo jų kiekio įsipareigojimams įgyvendinti Vyriausybė savo įgaliotos institucijos teikimu priima sprendimus dėl metinių šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo kvotos vienetų (toliau – metinis ŠESD kvotos vienetas) ir (ar) absorbavimo vienetų įsigijimo ir perleidimo sandorių sudarymo su kitomis valstybėmis narėmis pagal Reglamento [\(ES\) 2018/842](#) 5 straipsnyje dėl metinių ŠESD kiekio vienetų ir Reglamento [\(ES\) 2018/841](#) 12 straipsnyje dėl absorbuojamo ŠESD kiekio vienetų perdavimo kitai valstybei narei nustatytus reikalavimus.

2. Lėšos, gautos už perleistus metinių ŠESD kvotos vienetų ir (ar) absorbavimo vienetų, pervedamos į Klimato kaitos programą.

3. Metiniams ŠESD kvotos vienetams ir (ar) absorbavimo vienetams įsigyti naudojamos šio straipsnio 2 dalyje nurodytoje Klimato kaitos programoje sukauptos lėšos ir (ar) valstybės biudžeto lėšos.

4. Kai metinius ŠESD kvotos vienetų ir (ar) absorbavimo vienetų perkanti valstybė ar jos įgaliotas asmuo siūlo sudaryti sandorį, pagal kurį būtų atsiskaitoma nauju ilgalaikiu materialiuoju turtu, Vyriausybė įvertina savo įgaliotos institucijos pateiktą išmetamų ŠESD

kiekio mažinimo ir (ar) absorbuojamo jų kiekio vertės rinkos kainos analizę, aplinkosauginės ir finansinės naudos reikšmingumo pagrindimą. Pagrindimas parengiamas Vyriausybės nustatyta tvarka, numatant, kad turi būti įvertintas ir pagrįstas ekvivalentiškų gautinų lėšų už perleidžiamus metinius ŠESD kvotos vienetus ir (ar) absorbuojamo jų vienetus ir siūlomo naujo ilgalaikio materialiojo turto verčių skirtumas. Vyriausybė gali priimti sprendimą, kad metinius ŠESD kvotos vienetus ir (ar) absorbuojamo jų vienetus perkanti valstybė ar jos įgaliotas asmuo už perleidžiamus metinius ŠESD kvotos vienetus ir (ar) absorbuojamo jų vienetus gali atsiskaityti ekvivalentišku lėšų už perleidžiamus metinius ŠESD kvotos vienetus ir (ar) absorbuojamo jų vienetus kiekiui nauju ilgalaikiu materialiuoju turtu, kuris atitinka Europos ir Lietuvos standartų, susijusių su tvarių gaminių ekologinio projektavimo, reikalavimus ir bus naudojamas klimato kaitą mažinantiems šio įstatymo 14 straipsnio 3 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytų Klimato kaitos programos lėšų panaudojimo krypties projektams ir (ar) priemonėms įgyvendinti (toliau – turtas). Metinių ŠESD kvotos vieneto ir (ar) absorbuojamo jų vieneto vertė nustatoma atsižvelgiant į viešai paskelbtą rinkos kainos analizę ir Vyriausybės įgaliotos institucijos derybų būdu su metinius ŠESD kvotos vienetus ir (ar) absorbuojamo jų vienetus perkančia valstybe ar jos įgaliotu asmeniu suderintą kainą.

5. Ūkio subjektams, kurių vykdoma veikla nepatenka į šio įstatymo 1 priede nurodytą veiklos rūšių sąrašą ir kurių veikla priskiriama Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje nedalyvaujantiems sektoriams, ŠESD kiekio mažinimo ir absorbuojamo jų kiekio įsipareigojimai ir prie šių įsipareigojimų pasiekimo prisidedančios priemonės suplanuojamos nacionalinės klimato kaitos valdymo politikos pažangos uždavinius įgyvendinančiose nacionalinėse plėtros programose ir NEKS veiksmų plane. Vadovaudamasi Reglamentu [\(ES\) 2018/842](#) ir Reglamentu [\(ES\) 2018/841](#), Nacionaline klimato kaitos valdymo darbotvarke, Nacionaliniu pažangos planu, nacionalinės klimato kaitos valdymo politikos pažangos uždavinius įgyvendinančiomis nacionalinėmis plėtros programomis ir NEKS veiksmų planu, Vyriausybė arba jos įgaliota institucija nustato metiniams išmetamų ŠESD kiekio mažinimo ir absorbuojamo jų kiekio įsipareigojimams pasiekti taikomų lankstumo priemonių naudojimo tvarką.

14 straipsnis. Klimato kaitos programa ir pagal metinių šiltnamio efektą sukeliančių dujų kvotos vieneto ir (ar) absorbuojamo jų vieneto įsigijimo ir perleidimo sandorius gauto turto perdavimas

1. Klimato kaitos valdymo priemonėms papildomai finansuoti sudaroma Klimato kaitos programa (toliau – Programa). Programos lėšos kaupiamos atskiroje valstybės išdo sąskaitoje ir planuojamos valstybės biudžete. Planuojamos Programos lėšos naudojamos šio straipsnio 3

dalyje nurodytoms priemonėms finansuoti, kiekvienais metais užtikrinant šio straipsnio 3 dalies 1, 2, 6 ir 8 punktuose nurodytų priemonių finansavimą.

2. Programos finansavimo šaltiniai:

1) lėšos, gautos už perleistus metinius ŠESD kvotos vienetus ir (ar) absorbuojamą vienetų;

2) lėšos, gautos už aukcione parduotus apyvartinius taršos leidimus;

3) lėšos, gautos šio įstatymo septintajame skirsnyje nustatyta tvarka;

4) lėšos, gautos už parduotus pasienio anglies dioksido korekcinio mechanizmo sertifikatus;

5) savanoriškos fizinių ir juridinių asmenų lėšos, skirtos neigiamo klimato kaitai poveikio mažinimo priemonėms įgyvendinti;

6) kitos teisėtai gautos lėšos.

3. Programos lėšos naudojamos:

1) energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektams: gyvenamiesiems namams ir visuomeninės paskirties pastatams modernizuoti; kitiems projektams, kurie leidžia efektyviausiai sumažinti išmetamų ŠESD kiekį energetikos, pramonės, statybos, transporto, žemės ūkio, atliekų tvarkymo ir kitose srityse, įgyvendinti;

2) atsinaujinančių energijos išteklių naudojimui, netaršioms ir mažai taršioms transporto priemonėms skatinti, aplinkai palankioms technologijoms, tarp jų efektyvios energijos gamybos kogeneracijos būdu, diegti;

3) Nacionaliniame pažangos plane ir Nacionalinėje klimato kaitos valdymo darbotvarkėje numatytus nacionalinės klimato kaitos valdymo politikos uždavinius įgyvendinančių NEKS veiksmų plano ir nacionalinių plėtros programų priemonėms ir jas įgyvendinantiems projektams vykdyti;

4) žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės sektoriaus ŠESD absorbcinėms galimybėms didinti;

5) visuomenei informuoti ir šviesti, mokslo tiriamiesiems darbams ir jų sklaidai, veiklos vykdytojams ir kitiems asmenims konsultuoti ir mokytį aktualiausiais klimato kaitos politikos valdymo ir įgyvendinimo, energijos vartojimo efektyvumo didinimo, atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimo ir aplinkai palankių technologijų diegimo klausimais;

6) pagal Europos Sąjungos klimato kaitos valdymo teisės aktus, Klimato kaitos konvenciją, Paryžiaus susitarimą ir kitus tarptautinius susitarimus nustatytoms atsparumo didinimo, prisitaikymo prie neigiamų klimato kaitos pokyčių ir klimato kaitos švelninimo priemonėms įgyvendinti Lietuvos Respublikos teritorijoje ir trečiosiose šalyse;

7) Programos lėšoms, Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų registruir ir pasienio anglies dioksido korekciniam mechanizmui administruoti, nacionalinėms išmetamų į atmosferą

ŠESD apskaitos ir prognozių rengimo sistemoms parengti, klimato kaitos valdymo politikos ir priemonių, skirtų klimato kaitos švelninimui ir prisitaikymo prie neigiamų klimato kaitos padarinių, poveikiui vertinti;

8) finansinėms kompensacijoms pagal Europos Komisijos įgyvendinamuoju teisės aktu nustatytas išsamias taisykles galutiniams kuro vartotojams, kai negalima išvengti dvigubo skaičiavimo arba apyvartinių taršos leidimų atsisakymo už išleisto vartoti kuro išmetamą ŠESD kiekį;

9) Socialinio klimato plano priemonėms finansuoti pagal Reglamento [\(ES\) 2023/955](#) 15 straipsnį.

4. Programos lėšų valdymui taikomos šios bendrosios nuostatos:

1) ketverių metų Programos investicijų planus, metines Programos lėšų panaudojimo ataskaitas rengia ir Programos lėšas administruoja Aplinkos ministerija;

2) ketverių metų Programos investicijų planus ir jų pakeitimus, gavusi Seimo Aplinkos apsaugos komiteto išvadas, tvirtina Vyriausybė;

3) metines Programos lėšų panaudojimo praėjusių kalendorinių metų ataskaitas Aplinkos ministerija teikia Vyriausybei ir Seimo Aplinkos apsaugos komitetui;

4) kartu su ketverių metų Programos investicijų planais ir metinėmis Programos lėšų panaudojimo praėjusių kalendorinių metų ataskaitomis pateikiama informacija apie planuojamą sumažinti ŠESD kiekį kiekvienai finansavimo kryptčiai.

5. Jeigu Vyriausybė pagal šio įstatymo 13 straipsnio 4 dalį priima sprendimą dėl metinių ŠESD kvotos vienetų ir (ar) absorbuavimo vienetų įsigijimo ir perleidimo sandorio sudarymo, pagal kurį metinius ŠESD kvotos vienetus ir (ar) absorbuavimo vienetus perkančioji valstybė ar jos įgaliotas asmuo mainais už perleidžiamus metinius ŠESD kvotos vienetus ir (ar) absorbuavimo vienetus atsiskaito turtu, ir jeigu šio įstatymo 13 straipsnio 4 dalyje nurodyta Vyriausybės įgaliota institucija pasirašo metinių ŠESD kvotos vienetų ir (ar) absorbuavimo vienetų įsigijimo ir perleidimo sutartį, mainais už perleistus metinius ŠESD kvotos vienetus ir (ar) absorbuavimo vienetus gautas turtas Vyriausybės sprendimu perduodamas šio straipsnio 3 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytų Programos lėšų panaudojimo kryptčių projektus ir (ar) priemones įgyvendinantiems subjektams:

1) savivaldybėms nuosavybėn jų funkcijoms įgyvendinti, kai yra savivaldybės tarybos sutikimas;

2) valstybės institucijoms ir įstaigoms valdyti, naudoti ir disponuoti šiuo turtu patikėjimo teise.

6. Turto priėmimo–perdavimo aktą pasirašo šio straipsnio 5 dalies 1 ir 2 punktuose nurodyti turtą perimantys subjektai ir šio įstatymo 13 straipsnio 4 dalyje nurodyta Vyriausybės įgaliota institucija.

KETVIRTASIS SKIRSNIS

SAJUNGOS ŠILTNAMIO EFEKTĄ SUKELIANČIŲ DUJŲ REGISTRAS

15 straipsnis. Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų registro naudojimas

1. Lietuvos Respublikai, jos teritorijoje registruotiems veiklos vykdytojams nuosavybės teise priklausantys apyvartiniai taršos leidimai, Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje nedalyvaujantiems sektoriams paskirti metinių ŠESD kvotų vienetai ir žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės sektoriaus išmetamo ir absorbuojamo ŠESD kiekio vienetai, sukaupti pagal Europos Sąjungos teisės aktus, reglamentuojančius metinių ŠESD kvotos vienetų ir (ar) absorbuojamų vienetų žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės sektoriaus lankstumo priemones, registruojami Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų registre esančiose Lietuvos Respublikos jurisdikcijai priklausančiose sąskaitose.

2. Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų registre esančių Lietuvos Respublikos jurisdikcijai priklausančių sąskaitų valdymo funkcijas atlieka aplinkos ministro paskirtas nacionalinis administratorius, vadovaudamasis Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų registro veiklą reglamentuojančiais Europos Sąjungos teisės aktais, aplinkos ministro patvirtintomis Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų registro naudojimo taisyklėmis ir kitais teisės aktais.

3. Aplinkos ministro paskirtas Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų registro nacionalinis administratorius savo interneto svetainėje skelbia informaciją apie veiklos vykdytojus, kurie pažeidė atsisakymo pakankamo skaičiaus apyvartinių taršos leidimų už jų veiklos metu išmestą ŠESD kiekį reikalavimus, įskaitant jų pavadinimus.

4. Už veiklos vykdytojų ir kitų asmenų sąskaitų atidarymą Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų registre imama valstybės rinkliava, už šio registro duomenų teikimą ir sąskaitų tvarkymą Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų registre imamas administracinėmis išlaidomis pagrįstas atlyginimas. Šio atlyginimo dydį ir mokėjimo tvarką nustato Vyriausybė.

PENKTASIS SKIRSNIS

NACIONALINĖS IŠMETAMŲ Į ATMOSFERĄ ŠILTNAMIO EFEKTĄ SUKELIANČIŲ DUJŲ APSKAITOS IR PROGNOZIŲ RENGIMO SISTEMOS

16 straipsnis. Nacionalinė išmetamų į atmosferą šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos sistema

1. Aplinkos ministras paskiria už nacionalinės išmetamų į atmosferą ŠESD apskaitos ataskaitos, kurioje įvertinamas iš atskirų šaltinių dėl žmogaus veiklos išmetamų ir absorbuojamų ŠESD kiekis, rengimą ir teikimą atsakingas institucijas, nustato šios ataskaitos (ar jos atskirų dalių) rengimo, užtikrinant ŠESD apskaitos duomenų parengimą laiku, skaidrumą, tikslumą, nuoseklumą, palyginamumą ir išsamumą, ir jos teikimo tvarką.

2. Siekdamas užtikrinti nacionalinės išmetamų į atmosferą ŠESD apskaitos kokybę ir į šios apskaitos procesą įtraukti Lietuvos mokslo ir studijų institucijas, kitas institucijas, aplinkos ministras sudaro Nacionalinės išmetamų į atmosferą šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos ataskaitos rengimo darbo grupę, tvirtina jos sudėtį ir darbo reglamentą. Nacionalinės išmetamų į atmosferą šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos ataskaitos rengimo darbo grupės veiklos tikslas – atlikti ekspertines duomenų analizes, apskaičiuoti išmetamų ir absorbuojamų ŠESD kiekį atskiruose energetikos, transporto, pramonės procesų ir produktų naudojimo, žemės ūkio, atliekų, žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės sektoriuose. Nacionalinės išmetamų į atmosferą šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos ataskaitos rengimo darbo grupės narių darbas apmokamas Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatyme nustatyta tvarka.

17 straipsnis. Nacionalinė išmetamų į atmosferą šiltnamio efektą sukeliančių dujų prognozių rengimo sistema

Vyriausybė arba jos įgaliota institucija patvirtina nacionalinę klimato kaitos valdymo politikos ir priemonių, susijusių su klimato kaitos švelninimu ir prisitaikymu prie neigiamų klimato kaitos padarinių, poveikio vertinimo, ŠESD kiekio prognozių ir ataskaitų rengimo ir teikimo sistemą ir paskiria už šios politikos ir priemonių poveikio vertinimą ir modeliavimu pagrįstą iš atskirų šaltinių dėl žmogaus veiklos išmetamo ir absorbuojamo ŠESD kiekio prognozavimą atsakingas institucijas.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS

FLUORINTŲ ŠILTNAMIO EFEKTĄ SUKELIANČIŲ DUJŲ TVARKYMO ATESTATŲ, LEIDIMŲ VYKDYTI MOKYMUS IR DARBUOTOJŲ PAŽYMĖJIMŲ IŠDAVIMAS, ŠIŲ DUJŲ IR JŲ TURINČIOS ĮRANGOS NAUDOJIMO DRAUDIMAI IR KONTROLĖ

18 straipsnis. Fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų tvarkymo atestatų išdavimas, jų galiojimo sustabdymas, galiojimo sustabdymo panaikinimas ir galiojimo panaikinimas

1. Stacionarios šaldymo, oro kondicionavimo įrangos, stacionarių gaisro gesinimo

sistemų, gesintuvų ir šilumos siurblių, turinčių tam tikrą F-dujų, (toliau – įranga) montavimo, aptarnavimo, techninės priežiūros, remonto ir (ar) eksploatacijos nutraukimo darbus kitiems subjektams Lietuvos Respublikos teritorijoje turi teisę atlikti savarankiškai dirbantys Lietuvos Respublikos, taip pat kitos Europos Sąjungos valstybės narės ar Europos ekonominės erdvės valstybės (toliau kartu – valstybė narė) piliečiai, kiti fiziniai asmenys, kurie naudojami Europos Sąjungos teisės aktų jiems suteiktomis judėjimo valstybėse narėse teisėmis, arba Lietuvos Respublikoje ar kitoje valstybėje narėje įsteigti juridiniai asmenys, kitos organizacijos ar jų padaliniai (toliau – juridiniai asmenys), turintys valstybės narės išduotą F-dujų tvarkymo atestatą (toliau – atestatas) ar kitą dokumentą, kuriuo suteikiama teisė atlikti įrangos montavimo, nuotėkio patikrinimo, techninės priežiūros, remonto ir (ar) eksploatacijos nutraukimo ir F-dujų surinkimo darbus kitiems subjektams. Atestatus turintys juridiniai asmenys užtikrina, kad veiklą, kuriai vykdyti reikalingas asmens, dirbančio su F-dujomis ir jų turinčia įranga, pažymėjimas, vykdytų pakankamai reikiamos kvalifikacijos darbuotojų, kurių minimalus skaičius nurodytas šio straipsnio 3 dalies 2 ir 3 punktuose. Fizinį asmenų, dirbančių su įranga, kvalifikacijos reikalavimai nustatomi Europos Komisijos įgyvendinamuosiuose aktuose, reglamentuojančiuose fizinių asmenų, dirbančių su F-dujomis ir jų turinčia tam tikra įranga, būtiniausius reikalavimus.

2. Atestatai išduodami, jų galiojimas sustabdomas, galiojimo sustabdymas panaikinamas ir galiojimas panaikinamas aplinkos ministro įgaliotos institucijos sprendimu. Sprendimai dėl atestato išdavimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir galiojimo panaikinimo gali būti skundžiami Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

3. Aplinkos ministro įgaliota institucija, gavusi asmens prašymą išduoti atestatą ir dokumentus, patvirtinančius atitiktį nustatytiems reikalavimams, per 5 darbo dienas šiam asmeniui išsiunčia patvirtinimą, kad prašymas gautas. Jeigu pateikti ne visi ar netikslūs dokumentai ar informacija, ji praneša šiam asmeniui apie trūkumus ir nurodo ne trumpesnę kaip 5 darbo dienų terminą trūkumams pašalinti. Atestatas išduodamas arba pateikiamas motyvuotas atsisakymas išduoti atestatą ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo visų tinkamai pateiktų dokumentų gavimo dienos. Išduoti atestatai galioja neterminuotai šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems asmenims, atitinkantiems šiuos reikalavimus:

1) Fiziniai asmenys, dirbantys pagal darbo sutartis, ar kiti fiziniai asmenys, su kuriais fizinis asmuo yra sudaręs kitų rūšių sutartis, turi fizinių asmenų, dirbančių su F-dujomis ir OAM ir jų turinčia įranga, pažymėjimus (toliau – pažymėjimas). Juridiniame asmenyje dirba pakankamai reikiamos kvalifikacijos pažymėjimus turinčių darbuotojų, kurių minimalus skaičius nurodytas šios dalies 2 ir 3 punktuose, kad laikantis visų būtinų darbų saugos reikalavimų būtų galima vykdyti veiklą, atliekant įrangos montavimo, nuotėkio patikrinimo, techninės priežiūros,

remonto ir (ar) eksploatacijos nutraukimo darbus kitiems subjektams. Asmenys, norintys gauti atestatą ir vykdyti veiklą, atliekant bent vieną iš stacionarios šaldymo, oro kondicionavimo, šilumos siurblių įrangos, izoterminių sunkvežimių ir priekabų šaldymo įrenginių arba stacionarių priešgaisrinių sistemų ir gesintuvų arba elektros skirstymo įrenginių montavimo, techninės priežiūros, eksploatacijos nutraukimo ir F-dujų surinkimo darbų kitiems subjektams, turi atitikti minimalius dirbančių fizinių asmenų skaičiaus reikalavimus.

2) Vienas fizinis asmuo gali atlikti įrangos montavimo darbus, kai F-dujų kiekis sumontuotoje įrangoje neviršija 50 t anglies dioksido ekvivalento F-dujų. Jeigu įrangoje F-dujų yra daugiau kaip 50 t anglies dioksido ekvivalento, siekiant užtikrinti darbų saugos reikalavimus, montavimo darbus turi atlikti du arba daugiau fizinių asmenų.

3) Vienas fizinis asmuo gali atlikti nuotėkio patikrinimo, techninės priežiūros, remonto ir (ar) eksploatacijos nutraukimo darbus, kai F-dujų kiekis sumontuotoje įrangoje neviršija 500 t anglies dioksido ekvivalento F-dujų. Jeigu įrangoje F-dujų yra daugiau kaip 500 t anglies dioksido ekvivalento, siekiant užtikrinti darbų saugos reikalavimus, nuotėkio patikrinimo, techninės priežiūros, remonto ir (ar) eksploatacijos nutraukimo darbus turi atlikti du arba daugiau fizinių asmenų.

4) Asmenys, norintys gauti atestatą, privalo turėti atitinkamai atestuojamai veiklos rūšiai būtiną techninę įrangą, kurios reikalavimus nustato aplinkos ministras. Reikalavimus atitinkanti įranga sudaro sąlygas atlikti šiuo įrangos montavimo, techninės priežiūros, remonto ir (ar) eksploatacijos nutraukimo darbus kitiems subjektams: atlikti įrangos patikrą dėl F-dujų nuotėkio, šių dujų slėgio ir temperatūros matavimus, surinkti F-dujas iš įrangos, jas saugoti ir transportuoti, užpildyti įrangą ir sistemas F-dujomis, montuoti įrangą, vamzdynus ir kitas įrangos dalis nesukeliant F-dujų nuotėkio.

5) Asmuo sumoka valstybės rinkliavą Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatyme nustatyta tvarka.

4. Atestatas neišduodamas, jeigu:

1) per 5 darbo dienas nuo aplinkos ministro įgaliotos institucijos pranešimo gavimo dienos nepašalinami nustatyti trūkumai arba pateikti suklastoti dokumentai;

2) fizinis ar juridinis asmuo neatitinka šio straipsnio 3 dalyje nustatytų reikalavimų;

3) atestato galiojimas buvo panaikintas ir nuo atestato galiojimo panaikinimo dienos nepraėjo vieni metai, išskyrus atvejus, kai atestato galiojimas panaikintas jo turėtojo prašymu;

4) nesumokėta valstybės rinkliava.

5. Atestato galiojimas sustabdomas:

1) kai paaiškėja, kad buvo pateikti neteisingi duomenys;

2) kai nustatoma, kad atestatą turintis asmuo nepateikė ataskaitų su duomenimis apie

F-dujų naudojimą praėjusiais kalendoriniais metais aplinkos ministro įgaliotai institucijai ir (ar) Europos Komisijai pagal Reglamento [\(ES\) 2024/573](#) 26 straipsnio reikalavimus dvejus metus iš eilės;

3) kai nustatoma, kad atestato turėtojas nebeatitinka šio straipsnio 3 dalyje nustatytų reikalavimų;

4) atestato turėtojo prašymu.

6. Atestato galiojimo sustabdymas panaikinamas:

1) atestato turėtojui per 30 kalendorinių dienų nuo atestato galiojimo sustabdymo dienos pateikus patikslintus duomenis, kai atestato galiojimas sustabdytas šio straipsnio 5 dalies 1 punkte numatytais pagrindais;

2) atestato turėtojui per 30 kalendorinių dienų nuo atestato galiojimo sustabdymo dienos pateikus ataskaitas, kai atestato galiojimas sustabdytas šio straipsnio 5 dalies 2 punkte numatytais pagrindais;

3) atestato turėtojui per 30 kalendorinių dienų nuo atestato galiojimo sustabdymo dienos panaikinus nustatytas šio straipsnio 3 dalyje nurodytų reikalavimų neatitiktis, kai atestato galiojimas sustabdytas šio straipsnio 5 dalies 3 punkte numatytais pagrindais.

7. Atestato galiojimas panaikinamas, kai:

1) to prašo atestato turėtojas;

2) nustatoma, kad atestatui gauti pateikti suklastoti dokumentai;

3) atestato turėtojas po atestato galiojimo sustabdymo dienos per 30 kalendorinių dienų nepateikė patikslintų duomenų, jeigu atestato galiojimas sustabdytas šio straipsnio 5 dalies 1 punkte numatytais pagrindais, ir ataskaitų, jeigu atestato galiojimas sustabdytas šio straipsnio 5 dalies 2 punkte numatytais pagrindais;

4) atestato turėtojas per 30 kalendorinių dienų nuo atestato galiojimo sustabdymo dienos nepateikė informacijos ir (ar) nepanaikino nustatytų šio straipsnio 3 dalyje nurodytų reikalavimų neatitikčių;

5) sustabdžius atestato galiojimą, atestato turėtojas tęsia įrangos montavimo, nuotėkio tikrinimo, techninės priežiūros, remonto ir (ar) eksploatacijos nutraukimo darbus kitiems subjektams;

6) nustatoma, kad atestato turėtojas, kurio atestato galiojimas jau buvo sustabdytas, antrą kartą nebeatitinka bent vieno iš šio straipsnio 3 dalyje nustatytų reikalavimų, tai yra neturi įdarbinęs pakankamai darbuotojų arba būtinos įrangos laikantis darbų saugos reikalavimų atlikti montavimo, nuotėkio patikrinimo, techninės priežiūros, remonto ir (ar) eksploatacijos nutraukimo darbus kitiems subjektams, per 12 mėnesių nuo jam išduoto atestato galiojimo sustabdymo dienos;

7) nustatoma, kad atestato turėtojas – juridinis asmuo likviduotas arba fizinis asmuo teismo sprendimu pripažintas neveiksniu ar ribotai veiksniu tam tikroje srityje, teismo sprendimu paskelbtas mirusiu ar konstatuotas jo mirties faktas.

8. Sprendimas dėl atestato galiojimo sustabdymo, galiojimo panaikinimo, galiojimo sustabdymo panaikinimo priimamas per 20 darbo dienų nuo šio straipsnio 5, 6 ar 7 dalyje nurodytų aplinkybių paaiškėjimo dienos. Jeigu sprendimui priimti reikia papildomos informacijos iš kitų institucijų, įstaigų arba kitų fizinių ar juridinių asmenų, aplinkos ministro įgaliota institucija sprendimo priėmimo terminą gali vieną kartą pratęsti iki 10 darbo dienų, apie tai informavusi pareiškėją iki sprendimo dėl atestato galiojimo sustabdymo, galiojimo panaikinimo, galiojimo sustabdymo panaikinimo priėmimo termino, nurodyto šioje dalyje, pabaigos.

9. Panaikinus atestato galiojimą, šio straipsnio 1 dalyje nurodyti fiziniai ir juridiniai asmenys dėl naujo atestato gali kreiptis ne anksčiau kaip po vienu metų nuo atestato galiojimo panaikinimo dienos, išskyrus atvejus, kai atestato galiojimas panaikintas jo turėtojo prašymu.

10. Atestatai išduodami, jų galiojimas sustabdomas, galiojimo sustabdymas panaikinamas ir galiojimas panaikinamas per Aplinkosaugos leidimų informacinę sistemą (toliau – ALIS). Duomenys ir informacija apie atestatus visuomenės informavimo tikslais skelbiami ALIS ir Licencijų informacinėje sistemoje (toliau – LIS).

11. Aplinkos ministro įgaliota institucija priima sprendimą nesustabdyti atestato galiojimo, jeigu pažeidimai, atsižvelgiant į šio straipsnio 5 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytas aplinkybes, yra mažareikšmiai. Kriterijus, pagal kuriuos pažeidimai priskiriami mažareikšmiams, nustato aplinkos ministras.

19 straipsnis. Fizinių asmenų, dirbančių su fluorintomis šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis ir ozono sluoksnį ardančiomis medžiagomis ir jų turinčia įranga, pažymėjimai

1. Pažymėjimus išduoda mokymų teikėjai, šio įstatymo 20 straipsnyje nustatyta tvarka gavę leidimą vykdyti fizinių asmenų, dirbančių su F-dujomis, OAM ir jų turinčia įranga, atestavimo, sertifikavimo ir kvalifikacijos tobulinimo programas.

2. Mokymų teikėjams leidimas vykdyti fizinių asmenų, dirbančių su F-dujomis, OAM ir jų turinčia įranga, atestavimo, sertifikavimo ir kvalifikacijos tobulinimo programas išduodamas, jeigu fizinis arba juridinis asmuo (toliau – asmuo) atitinka šio įstatymo 20 straipsnio 2 dalyje nustatytus reikalavimus ir planuoja vykdyti bent vieną iš atestavimo, sertifikavimo ir kvalifikacijos tobulinimo programų, nurodytų šio straipsnio 3 dalyje.

3. Mokymas, susijęs su fizinių asmenų, dirbančių su motorinių transporto priemonių oro

kondicionavimo sistemomis, kuriose yra F-dujų, atestavimo programa ir pažymėjimų išdavimu ją baigusiems asmenims, išlaikiusiems teorinę ir praktinę egzamino dalis, laikomas atestavimu. Mokymas, susijęs su fizinių asmenų, dirbančių su stacionaria šaldymo, oro kondicionavimo, šilumos siurblių įranga, kurioje yra OAM ir F-dujų, ir izoterminių sunkvežimių, šaldymo priekabų įrenginių, kuriuose yra F-dujų, sertifikavimo programa, fizinių asmenų, dirbančių su stacionariomis priešgaisrinėmis sistemomis ir gesintuvais, kuriuose yra F-dujų ar OAM, sertifikavimo programa ir fizinių asmenų, dirbančių su elektros skirstomaisiais įrenginiais, kuriuose yra F-dujų, sertifikavimo programa, ir pažymėjimų išdavimas jas baigusiems fiziniams asmenims, išlaikiusiems praktinę ir teorinę egzamino dalis, laikomas sertifikavimu. Atestuotiems ir sertifikuotiems asmenims išduodami pažymėjimai, kurie galioja 7 metus, ir šių pažymėjimų galiojimas pratęsiamas kas 7 metus, jeigu atestuoti ir (ar) sertifikuoti asmenys baigia kvalifikacijos tobulinimo programą ir išlaiko teorinę ir praktinę egzamino dalis.

4. Fiziniai asmenys, baigę šio straipsnio 3 dalyje nurodytas atestavimo, sertifikavimo ir kvalifikacijos tobulinimo programas, gauna 7 metus galiojančius pažymėjimus, suteikiančius teisę atlikti vienos iš šių veiklos rūšių darbus:

1) stacionarios šaldymo, oro kondicionavimo, šilumos siurblių įrangos ir izoterminių sunkvežimių ir priekabų šaldymo įrenginių montavimo, techninės priežiūros ir eksploatavimo nutraukimas;

2) stacionarių priešgaisrinių sistemų ir gesintuvų montavimo, techninės priežiūros ir eksploatavimo nutraukimas;

3) elektros skirstomųjų įrenginių montavimo, techninės priežiūros, eksploatavimo nutraukimas;

4) motorinių transporto priemonių oro kondicionavimo sistemų montavimo, techninės priežiūros, eksploatavimo nutraukimas.

5. Kas 7 metus fiziniai asmenys, norėdami tęsti veiklą, susijusią su šio straipsnio 4 dalyje nurodytų veiklos rūšių darbais, privalo atnaujinti žinias pagal šio straipsnio 3 dalyje išvardytų programų kvalifikacijos tobulinimo programą, kitu atveju pažymėjimai laikomi negaliojančiais.

6. Fiziniai asmenys, norintys mokytis pagal vieną iš šio straipsnio 3 dalyje nurodytų programų ir gauti pažymėjimą, turi atitikti šiuos reikalavimus:

1) Norintys mokytis pagal programą, kuri susijusi su fizinių asmenų, dirbančių su stacionaria šaldymo, oro kondicionavimo, šilumos siurblių įranga, kurioje yra OAM ir F-dujų ir izoterminių sunkvežimių, šaldymo priekabų įrenginių, kuriuose yra F-dujų, sertifikavimo ir kvalifikacijos tobulinimu, privalo būti baigę šildymo, vėdinimo, oro kondicionavimo sistemų montuotojo modulinės profesinio mokymo programos modulį arba kitą analogišką programą, turėti ne žemesnį kaip profesinį inžinerinį, statybos ir statybos inžinerijos išsilavinimą

pagrindžiantį dokumentą arba turėti ne mažesnę kaip 1,5 metų darbo su stacionarios šaldymo, vėdinimo, oro kondicionavimo, šilumos siurblių ar izoterminių sunkvežimių ir priekabų šaldymo įrenginiais patirtį.

2) Norintys mokytis pagal programą, kuri susijusi su fizinių asmenų, dirbančių su stacionariomis priešgaisrinėmis sistemomis ir gesintuvais, kuriuose yra F-dujų ar OAM, sertifikavimu ir kvalifikacijos tobulinimu, privalo būti baigę gaisrinės saugos mokymus ar ugniagesybos ir gelbėjimo darbų neformaliojo profesinio mokymo programą arba turėti ne mažesnę kaip 1,5 metų darbo su gaisro gesinimo įranga patirtį.

3) Norintys mokytis pagal programą, kuri susijusi su fizinių asmenų, dirbančių su elektros skirstomaisiais įrenginiais, kuriuose yra F-dujų, sertifikavimu ir kvalifikacijos tobulinimu, privalo turėti ne mažesnę kaip apsaugos nuo elektros pradinę kategoriją ir tai patvirtinantį dokumentą arba ne mažesnę kaip 1,5 metų darbo su elektros skirstomaisiais įrenginiais patirtį.

4) Norintys mokytis pagal programą, kuri susijusi su fizinių asmenų, dirbančių su motorinių transporto priemonių oro kondicionavimo sistemomis, kuriuose yra F-dujų, atestavimu ir kvalifikacijos tobulinimu, privalo būti baigę automobilių remontininko modulinę profesinę mokymo programą ar jai lygiavertę programą arba turėti ne mažesnę kaip 1,5 metų motorinių transporto priemonių remonto darbo patirtį.

20 straipsnis. Mokymų teikėjų leidimų vykdyti fizinių asmenų, dirbančių su fluorintomis šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis, ozono sluoksnį ardančiomis medžiagomis ir jų turinčia įranga, programas išdavimas, jų galiojimo sustabdymas, galiojimo sustabdymo panaikinimas ir galiojimo panaikinimas

1. Mokymų teikėjui leidimas vykdyti fizinių asmenų, dirbančių su F-dujomis, OAM ir jų turinčia įranga, atestavimo, sertifikavimo ir kvalifikacijos tobulinimo programas, nurodytas šio įstatymo 19 straipsnio 3 dalyje, (toliau – leidimas) išduodamas gavus asmens prašymą išduoti leidimą ir šio straipsnio 2 dalyje nurodytus reikalavimus patvirtinančią informaciją ir dokumentus. Aplinkos ministro įgaliota institucija per 5 darbo dienas išsiunčia prašymą pateikusiam asmeniui patvirtinimą, kad prašymas yra gautas. Jeigu pateikti ne visi ar netikslūs dokumentai ar informacija, ji praneša šiam asmeniui apie trūkumus ir nurodo ne trumpesnę kaip 5 darbo dienų terminą trūkumams pašalinti. Leidimas išduodamas arba pateikiamas motyvuotas atsisakymas išduoti leidimą ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo visų tinkamai pateiktų dokumentų ir informacijos gavimo dienos. Mokymų teikėjams leidimai išduodami, jų galiojimas sustabdomas, galiojimo sustabdymas panaikinamas ir galiojimas panaikinamas aplinkos ministro

įgaliotos institucijos sprendimu. Sprendimai dėl leidimo išdavimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir galiojimo panaikinimo gali būti skundžiami Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

2. Leidimai asmenims išduodami neribotam terminui per ALIS ir visuomenės informavimo tikslais informacija ir duomenys apie leidimus skelbiami ALIS ir LIS. Leidimai išduodami asmenims, kurie atitinka šiuos reikalavimus:

1) pateikia fizinio asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą ar juridinio asmens registracijos dokumentą su juridinio asmens kodu ir kontaktinius duomenis (telefono ryšio numeris, elektroninio pašto adresas);

2) nurodo fizinius asmenis, kurie vykdys mokymus pagal atitinkamas programas, egzaminavimą ir (ar) vertinimą, ir pateikia informaciją, pagrindžiančią jų darbo patirtį ir išsilavinimą;

3) turi mokymo patalpas, atitinkančias visuomeninės paskirties pastatams keliamus reikalavimus, aprūpintas materialiaisiais ištekliais, būtinais mokymo kokybei užtikrinti ir tinkamais atestavimo, sertifikavimo ir kvalifikacijos tobulinimo programoms vykdyti;

4) turi parengtus atitinkamų atestavimo, sertifikavimo ir kvalifikacijos tobulinimo programų mokymo, teorinės ir praktinės egzamino dalių planus, užduotis, vertinimo metodikas;

5) tvarko asmens duomenis laikydami Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos teisės aktų, susijusių su asmens duomenų apsauga;

6) turi technines galimybes ir žmogiškųjų išteklių aplinkos ministro įgaliotai institucijai teikti informaciją apie šio įstatymo 19 straipsnio 4 dalyje nurodytų pažymėjimų išdavimą iki kiekvieno einamojo mėnesio paskutinės dienos;

7) sumoka valstybės rinkliavą Rinkliavų įstatyme nustatyta tvarka.

3. Asmenys, turintys leidimą ir vykdantys fizinių asmenų, dirbančių su F-dujomis, OAM ir jų turinčia įranga, atestavimo, sertifikavimo ir kvalifikacijos tobulinimo programas, turi atitikti šiuos reikalavimus:

1) turi užtikrinti kokybišką atestavimo, sertifikavimo ir kvalifikacijos tobulinimo programų reikalavimų vykdymą;

2) turi veikiančią ir techninės saugos reikalavimus atitinkančią įrangą, materialiuosius išteklius, reikalingus sertifikavimo, atestavimo ir (arba) kvalifikacijos tobulinimo programoms vykdyti;

3) turi patalpas, tinkamas fiziniams asmenims egzaminuoti, teoriniam ir praktiniam mokymui vykdyti;

4) turi darbuotojų arba nurodo dirbančius ar pagal sudarytas sutartis pasitelktus dėstytojus, egzaminuotojus ar vertintojus, turinčius atitinkamus šio įstatymo 19 straipsnio 4

dalyje nurodytus pažymėjimus;

5) tikrina fizinių asmenų, išklausiusių atestavimo, sertifikavimo ar kvalifikacijos tobulinimo programas, įgūdžius egzamino (teorijos ir praktikos) metu, juos vertina ir egzaminą išlaikiusiems asmenims išduoda pažymėjimus per ALIS. Dėstytojas ir egzaminuotojas negali priimti sprendimų dėl savo artimų asmenų ir privalo nusišalinti;

6) skelbia interneto svetainėje informaciją apie vykdomas mokymų programas;

7) tvarko asmens duomenis šio įstatymo 19 straipsnio 4 dalyje nurodytų pažymėjimų išdavimo tikslais pagal Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos teisės aktų, susijusių su asmens duomenų apsauga, reikalavimus;

8) įsipareigoja nepriimti sprendimų dėl savo artimų asmenų, kaip jie apibrėžti Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatyme.

4. Mokymų teikėjai turi atlikti šias pareigas:

1) vykdyti fizinių asmenų, dirbančių su F-dujomis, OAM ir jų turinčia įranga, teorinį ir praktinį mokymą, egzaminavimą ir vertinimą pagal atitinkamas aplinkos ministro patvirtintas mokymo programas;

2) vykdyti atestavimo, sertifikavimo ir kvalifikacijos tobulinimo programas ir aplinkos ministro įgaliojimai institucijai pateikti egzaminavimo planus, vertinimo metodikas, jomis vadovautis vertinant fizinių asmenų egzamino užduotis;

3) leisti mokytis pagal atitinkamas atestavimo, sertifikavimo ir kvalifikacijos tobulinimo programas fiziniams asmenims, kurie atitinka šio įstatymo 19 straipsnio 6 dalyje nustatytus reikalavimus;

4) išduoti naujus, ALIS pateikti informaciją apie pakeistus ar negaliojančiais paskelbtus neterminuotus pažymėjimus;

5) interneto svetainėje skelbti informaciją apie atestavimo, sertifikavimo ir kvalifikacijos tobulinimo programų tikslus ir paskirtį, turinį, kurį sudaro teorinės (teisės, technikos ar kitos) ir praktinės žinios, programų trukmę valandomis, pradžios ir pabaigos bei egzaminavimo datą, laiką ir vietą, mokėjimo už suteiktas paslaugas tvarką, egzamino dalių užduočių vertinimo tvarką ir reikalavimus fiziniams asmenims, norintiems mokytis ir įgyti pažymėjimą, arba fiziniams asmenims, norintiems tobulinti kvalifikaciją ir atnaujinti pažymėjimą, nurodytus kiekvienoje atestavimo, sertifikavimo ir kvalifikacijos tobulinimo programoje;

6) 5 metus saugoti ir teikti aplinkos ministro įgaliojimai institucijai atestuotų ar sertifikuotų ir kvalifikacijos tobulinimo programas baigusią fizinių asmenų asmens duomenis, egzamino teorinės ir praktinės dalių užduočių vertinimo dokumentus. Mokymų teikėjai taip pat saugo fizinių asmenų, kurie kas 7 metus turi tobulinti kvalifikaciją, pažymėjimų kopijas;

7) pareikalavus aplinkos ministro įgaliojimai institucijai, teikti reikalingą informaciją apie

vykdomą veiklą;

8) aplinkos ministro įgaliotai institucijai panaikinus leidimo galiojimą, gražinti fiziniams asmenims, nebaigusiems atestavimo, sertifikavimo ir kvalifikacijos tobulinimo programų, visus už jas sumokėtus pinigus;

9) sudaryti sąlygas aplinkos ministro įgaliotai institucijai vykdyti mokymų teikėjų veiklos priežiūrą.

5. Aplinkos ministro įgaliota institucija, atlikdama patikrinimą nustačiusi mokymų teikėjams keliamų reikalavimų ir (ar) funkcijų neatitikčių, ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo atlikto patikrinimo pabaigos sustabdo leidimo galiojimą ar panaikina leidimo galiojimą ir apie tai per 3 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos praneša mokymų teikėjui, pateikdama sprendimo kopiją, ir informuoja Aplinkos ministeriją.

6. Aplinkos ministro įgaliota institucija, nustačiusi, kad mokymų teikėjas neatitinka, nevykdo, netinkamai vykdo ar nesilaiko šio straipsnio 3 dalies 1, 3–5, 7 punktuose ir (ar) šio straipsnio 4 dalies 1–4, 6, 7 ir 9 punktuose jam keliamų reikalavimų ar funkcijų, panaikina jam išduoto leidimo galiojimą ir apie tai informuoja mokymų teikėją.

7. Aplinkos ministro įgaliotai institucijai nustačius, kad mokymų teikėjas neatitinka, nevykdo, netinkamai vykdo ar nesilaiko šio straipsnio 3 dalies 2, 6, 8 punktuose ir (ar) šio straipsnio 4 dalies 5 ir 8 punktuose nurodytų reikalavimų ir funkcijų, mokymų teikėjo leidimo galiojimas sustabdomas, kol pateikiami įrodymai, kad nustatytos reikalavimų neatitiktys pašalintos. Leidimo galiojimas mokymų teikėjui sustabdomas 3 mėnesiams nuo aplinkos ministro įgaliotos institucijos sprendimo kopijos išsiuntimo dienos. Negavus informacijos apie nustatytų pažeidimų pašalinimą per 3 mėnesius nuo aplinkos ministro įgaliotos institucijos sprendimo kopijos sustabdyti mokymų teikėjo leidimo galiojimą išsiuntimo dienos, leidimo galiojimas panaikinamas. Apie leidimo galiojimo panaikinimą aplinkos ministro įgaliota institucija mokymų teikėją informuoja per 5 darbo dienas nuo 3 mėnesių leidimo galiojimo sustabdymo termino pabaigos. Apie įgaliotos institucijos motyvuotu sprendimu grįsto mokymų teikėjui išduoto leidimo galiojimo sustabdymą, galiojimo sustabdymo panaikinimą ar galiojimo panaikinimą skelbiama per ALIS ir LIS.

8. Aplinkos ministro įgaliota institucija per 10 darbo dienų įvertina mokymų teikėjo pateiktus dokumentus ir (ar) duomenis dėl nustatytų reikalavimų neatitikčių pašalinimo ir, jeigu jų nepakanka, nuvykusi į mokymo įstaigą įsitikina, ar trūkumai pašalinti, informuoja apie priimtą sprendimą palikti galioti mokymų teikėjo leidimo galiojimo sustabdymą ne ilgiau kaip 1 mėnesiui arba priima sprendimą panaikinti leidimo galiojimo sustabdymą, atsižvelgdama į tai, ar pašalinti trūkumai, dėl kurių sustabdyta veikla. Jeigu mokymų teikėjas tęsia veiklą leidimo galiojimo sustabdymo metu, gali būti sprendžiama dėl leidimo galiojimo panaikinimo.

21 straipsnis. Fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų naudojimo ribojimai ir kontrolė

1. Lietuvos Respublikoje F-dujas naudoti draudžiama:

TAR pastaba: 21 straipsnio 1 dalies nuostata iki dvitaškio įsigalioja 2026-01-01.

1) kaip tirpiklius, įskaitant įrenginius, kurių veikimas priklauso nuo šių dujų ir jų pagrindą sudaro F-dujos;

TAR pastaba: 21 straipsnio 1 dalies 1 punktą įsigalioja 2026-01-01.

2) įrengiant ir montuojant naujas stacionarias gaisro gesinimo sistemas, užpildomas F-dujomis;

TAR pastaba: 21 straipsnio 1 dalies 2 punktą įsigalioja 2026-01-01

3) stacionariose gaisro gesinimo sistemose, užpildytose F-dujomis. Šių sistemų eksploatavimas privalo būti nutrauktas ir F-dujos surinktos ir sunaikintos;

TAR pastaba: 21 straipsnio 1 dalies 3 punktą įsigalioja 2030-01-01.

4) stacionarios gaisro gesinimo įrangos, užpildytos F-dujomis, techninei priežiūrai ir remontui.

TAR pastaba: 21 straipsnio 1 dalies 4 punktą įsigalioja 2030-01-01.

2. Aplinkos ministro įgaliota institucija atlieka Europos Komisijos fluorintų dujų portale ir hidrofluorangliavandenilių licencijavimo sistemoje (toliau – F-dujų portalas) kompetentingos institucijos funkcijas, teikia Lietuvoje registruotiems asmenims informaciją apie registravimąsi F-dujų portale norint gauti F-dujų kvotų, ataskaitų teikimą Europos Komisijai ir kitais klausimais, susijusiais su F-dujų portalu.

3. Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, vadovaudamasis 2016 m. Monrealio protokolo dėl ozono sluoksnį ardančių medžiagų pakeitimu, Reglamentu [\(ES\) 2024/573](#) ir kitais Europos Sąjungos teisės aktais, reglamentuojančiais F-dujų ir jų turinčios įrangos tiekimą rinkai, užtikrina ūkio subjektų, susijusių su F-dujų ir šiomis dujomis užpildytos įrangos pateikimo kontrolę Europos Sąjungos rinkai iš trečiųjų šalių per išorines Lietuvos Respublikos sienas.

4. Aplinkos apsaugos departamentas prie Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos (toliau – Aplinkos apsaugos departamentas) vykdo F-dujas tvarkančių ūkio subjektų valstybinę aplinkos apsaugos kontrolę, Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatyme nustatyta tvarka užtikrindamas Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktais nustatytą F-dujų naudojimo, tvarkymo, ataskaitų teikimo reikalavimų įgyvendinimą ir, nustatęs pažeidimų, informuoja aplinkos ministro įgaliotą instituciją.

5. Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba imasi visų būtinausių veiksmų, kad būtų užtikrinti Reglamentu [\(ES\) 2024/573](#) numatyti importo ir eksporto draudimai, kiti apribojimai ir

įpareigojimai dėl asmenų, disponuojančių F-dujomis ar jų turinčia įranga, tikrinimo.

22 straipsnis. Transporto priemonių oro kondicionierių pildymo fluorintomis šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis paslaugos kokybės užtikrinimo garantinio termino nustatymas

Atlikus transporto priemonių oro kondicionierių pildymo F-dujomis paslaugą, transporto priemonių oro kondicionierių pildymo F-dujomis veiklos vykdytojas privalo suteikti oro kondicionavimo sistemos pildymo paslaugos kokybės garantinį terminą ne trumpesniam kaip trijų mėnesių laikotarpiui.

SEPTINTASIS SKIRSNIS

ATSAKOMYBĖ

23 straipsnis. Veikos, už kurias skiriamos ekonominės sankcijos

Skiriama vieno šimto eurų atitinkamai pagal Europos vartotojų kainų indeksą indeksuojama ekonominė sankcija:

1) veiklos vykdytojams, kurie pagal šio įstatymo 6 straipsnio 3 dalį privalo atsidaryti sąskaitą Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų registre, – už kiekvieną į atmosferą išmestą anglies dioksido ekvivalentą neatsidarius sąskaitos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų registre;

2) veiklos vykdytojams, kurie išmeta į atmosferą ŠESD neturėdami pagal šio įstatymo 6 straipsnio 1 dalį galiojančio aplinkos ministro įgalios institucijos išduoto leidimo išmesti ŠESD, – už kiekvieną į atmosferą išmestą anglies dioksido ekvivalentą;

3) veiklos vykdytojams už kiekvieną išmestą į atmosferą anglies dioksido ekvivalentą, dėl kurio iki aplinkos ministro, vadovaujantis šio įstatymo 6 straipsnio 3 dalimi, nustatyto termino jie neatsisako apyvartinių taršos leidimų.

24 straipsnis. Ekonominės sankcijas skiriantys pareigūnai

Ekonominės sankcijas už šio įstatymo 23 straipsnyje numatytas veikas skiria Aplinkos apsaugos departamento aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai (toliau – aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnai).

25 straipsnis. Bylų dėl ekonominių sankcijų skyrimo iškėlimo tvarka

1. Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnas, nustatęs šio įstatymo 23 straipsnyje nurodytą (-us) pažeidimą (-us), ne vėliau kaip per 5 darbo dienas iškelia bylą dėl

ekonominės sankcijos skyrimo ir surašo aplinkos ministro patvirtintos formos neteisėto ŠESD išmetimo į atmosferą aktą (toliau – aktas). Akte nurodoma:

1) įtariamą padaręs pažeidimą asmuo (juridinio asmens pavadinimas, teisinė forma, buveinė, kodas arba fizinio asmens (jeigu pažeidėjas fizinis asmuo) vardas, pavardė, asmens kodas, nuolatinė gyvenamoji vieta);

2) pažeidimo esmė ir pažeidimą nustatantis šio įstatymo 23 straipsnio punktas;

3) skirtinos įtariamam padariusiam pažeidimą asmeniui ekonominės sankcijos dydis ir jį pagrindžiantys skaičiavimai ir motyvai;

4) bylos dėl ekonominės sankcijos skyrimo nagrinėjimo vieta, data ir laikas;

5) aktą surašęs aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnas (vardas, pavardė, tarnybos vieta, pareigos, parašas).

2. Ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo akto surašymo dienos jį surašęs aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnas jo kopiją įteikia arba registruotąja pašto siunta išsiunčia įtariamam padariusiam pažeidimą asmeniui. Kartu su aktu šiam asmeniui įteikiamas (išsiunčiamas) pasiūlymas pasiaiškinti raštu dėl įtariamo pažeidimo padarymo, pateikti įrodymus ir prašymus per 10 darbo dienų.

26 straipsnis. Ekonominių sankcijų skyrimo terminai

Ekonominės sankcijos už veikas, numatytas šio įstatymo 23 straipsnyje, skiriamos per vienus metus nuo pažeidimo nustatymo dienos, bet ne vėliau kaip per 3 metus nuo pažeidimo padarymo dienos.

27 straipsnis. Ekonominių sankcijų skyrimo bylų proceso dalyviai

1. Nagrinėjant šio įstatymo 23 straipsnyje nurodytų pažeidimų bylas, dalyvauja:

1) įtariamą padaręs pažeidimą asmuo (jeigu įtariamą padaręs pažeidimą juridinis asmuo, – jo įgaliotas atstovas ir (ar) gynėjas);

2) aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūno sprendimu – kiti asmenys, kurių interesai tiesiogiai susiję su nagrinėjama byla;

3) aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūno sprendimu – liudytojai, ekspertai, specialistai ir kiti asmenys ar valstybės institucijų atstovai.

2. Šio straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose nurodyti asmenys yra laikomi proceso dalyviais.

3. Įtariamą padaręs pažeidimą asmuo ir proceso dalyviai apie ekonominės sankcijos skyrimo bylos nagrinėjimo vietą, datą ir laiką informuojami raštu.

28 straipsnis. Bylos dėl ekonominės sankcijos skyrimo nagrinėjimas ir ekonominės sankcijos skyrimo bylos nagrinėjimo atidėjimas

1. Byla dėl ekonominės sankcijos skyrimo nagrinėjama dalyvaujant įtariamam padariusiam pažeidimą asmeniui ir proceso dalyviams.

2. Ekonominės sankcijos skyrimo bylos nagrinėjimo metu įtariamą padaręs pažeidimą asmuo turi teisę susipažinti su surinkta bylos medžiaga, duoti paaiškinimus žodžiu ir raštu, pateikti įrodymus, teikti prašymus.

3. Ekonominės sankcijos skyrimo byla nagrinėjama ir neatvykus įtariamam padariusiam pažeidimą asmeniui ir (ar) proceso dalyviams, jeigu žinoma, kad apie bylos dėl ekonominės sankcijos skyrimo nagrinėjimą jie informuoti ir raštu nepateikė motyvuoto prašymo atidėti bylos nagrinėjimą.

4. Sprendimą atidėti bylos dėl ekonominės sankcijos skyrimo nagrinėjimą Aplinkos apsaugos įstatymo 48 straipsnyje nustatyta tvarka priima šią bylą nagrinėjantis aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnas, priimdamas motyvuotą aplinkos ministro nustatytos formos nutarimą. Šiuo nutarimu aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnas, nagrinėjantis ekonominės sankcijos skyrimo bylą, nustato naują ekonominės sankcijos skyrimo bylos nagrinėjimo vietą, datą ir laiką.

5. Šio straipsnio 4 dalyje nurodytas nutarimas įtariamam padariusiam pažeidimą asmeniui ir proceso dalyviams įteikiamas registruotąja pašto siunta.

29 straipsnis. Nutarimai, priimami išnagrinėjus bylą dėl ekonominės sankcijos skyrimo, ir jų apskundimas

1. Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnas, išnagrinėjęs ekonominės sankcijos skyrimo bylą, priima atitinkamą nutarimą:

- 1) skirti ekonominę sankciją;
- 2) nutraukti ekonominės sankcijos skyrimo bylą, jeigu nėra pažeidimų, numatytų šio įstatymo 23 straipsnyje, sudėties;
- 3) nutraukti bylą suėjus šio įstatymo 23 straipsnyje nustatytiems terminams;
- 4) ekonominės sankcijos skyrimo byloje atlikti papildomą tyrimą.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytame nutarime įrašoma:

- 1) nutarimą priėmęs aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnas (vardas, pavardė, tarnybos vieta);
- 2) bylos dėl ekonominės sankcijos skyrimo nagrinėjimo vieta, data, laikas;
- 3) šio įstatymo 23 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodyti pažeidėjo duomenys;
- 4) pažeidimo esmė, pažeidimo padarymo aplinkybės ir motyvuotas jų įvertinimas;

- 5) pažeidėjo kaltę pagrindžiantys įrodymai;
 - 6) pažeidėjo paaiškinimai dėl padaryto pažeidimo;
 - 7) šio įstatymo 23 straipsnio punktas, kuriame numatoma atsakomybė už pažeidėjo padarytą veiką;
 - 8) aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūno priimtas nutarimas (skiriamos ekonominės sankcijos dydis, jeigu ji skiriama), nutarimo apskundimo terminai ir tvarka.
3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyto nutarimo formą tvirtina aplinkos ministras.
 4. Nutarimas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo jo priėmimo dienos įteikiamas arba registruotąja pašto siunta išsiunčiamas asmeniui, dėl kurio jis priimtas.
 5. Šio straipsnio 1 dalies 1–3 punktuose nurodyti nutarimai įsigalioja nuo jų priėmimo dienos ir skundžiami Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme nustatyta tvarka administraciniam teismui.
 6. Šio straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodytas nutarimas įsigalioja nuo jo priėmimo dienos.

30 straipsnis. Papildomo tyrimo atlikimas byloje dėl ekonominės sankcijos skyrimo

1. Jeigu aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnas priima šio įstatymo 29 straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodytą nutarimą, papildomas tyrimas turi būti atliktas ne vėliau kaip per 2 mėnesius nuo nutarimo priėmimo dienos.
2. Atlikus papildomą tyrimą, ekonominės sankcijos skyrimo byla nagrinėjama šio įstatymo 25–29 straipsniuose nustatyta tvarka.

31 straipsnis. Ekonominių sankcijų sumokėjimas ir išieškojimas

1. Asmenys paskirtas baudas sumoka į šio įstatymo 14 straipsnio 1 dalyje nurodytą valstybės izdo sąskaitą ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo nutarimo skirti ekonominę sankciją įsigaliojimo dienos.
2. Nutarimas skirti ekonominę sankciją gali būti perduotas vykdyti Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka ne vėliau kaip per 3 metus nuo jo įsigaliojimo dienos. Jeigu bauda nesumokama per šio straipsnio 1 dalyje nustatytą terminą, ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo termino pabaigos perduodama antstoliams vykdyti baudos išieškojimą Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.
3. Asmenys, kuriems paskirta ekonominė sankcija už šio įstatymo 23 straipsnio 3 punkte nurodytas veikas, neatleidžiami nuo įsipareigojimo atsisakyti apyvartinių taršos leidimų, atitinkančių tą perteklinį išmetamų ŠESD kiekį, kuris susidarytų, jeigu būtų atsisakoma kitų kalendorinių metų apyvartinių taršos leidimų

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

VEIKLOS RŪŠIŲ SĄRAŠAS IR JO TAIKYMO TAISYKLĖS

1. Veiklos rūšys, patenkančios į Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą (toliau – ES ATLPS):

Eil. Nr.	Veiklos rūšys	Išmetamos ŠESD
1.1.	Kuro deginimas įrenginiuose, kurių bendra vardinė šiluminė galia didesnė kaip 20 MW (išskyrus įrenginius, skirtus pavojingosioms arba komunalinėms atliekoms deginti).	Anglies dioksidas
1.2.	Naftos perdirbimas, kai eksploatuojami kuro deginimo įrenginiai, kurių bendra vardinė šiluminė galia yra didesnė kaip 20 MW.	Anglies dioksidas
1.3.	Kokso gamyba.	Anglies dioksidas
1.4.	Metalo rūdos (įskaitant sulfidinę rūdą) išdeginimas arba kaitinimas, įskaitant granuliavimą.	Anglies dioksidas
1.5.	Ketaus arba plieno gamyba (pirminis arba antrinis liejimas), įskaitant tolydųjį liejimą, kai gamybos pajėgumai didesni kaip 2,5 tonos per valandą.	Anglies dioksidas
1.6.	Juodųjų metalų (įskaitant juodųjų metalų lydinius) gamyba arba perdirbimas, kai eksploatuojami kuro deginimo įrenginiai, kurių bendra vardinė šiluminė galia viršija 20 MW. Perdirbimas apima ir apdorojimą valcavimo staklynuose, atkaitinimo krosnyse, kalvėse, liejyklose, dengimo ir dekapiravimo įrenginiuose.	Anglies dioksidas
1.7.	Pirminė aliuminio ar aliuminio oksido gamyba.	Anglies dioksidas ir perfluorangliavandeniliai
1.8.	Antrinė aliuminio gamyba, kai eksploatuojami kuro deginimo įrenginiai, kurių bendra vardinė šiluminė galia didesnė kaip 20 MW.	Anglies dioksidas
1.9.	Spalvotųjų metalų gamyba arba perdirbimas, įskaitant lydinių gamybą, taurinimą, liejimą ir kt., kai eksploatuojami kuro deginimo įrenginiai, kurių bendra vardinė šiluminė galia (įskaitant kaip redukcinių reagentų naudojamą kurą) didesnė kaip 20 MW.	Anglies dioksidas
1.10.	Cemento klinkerio gamyba rotacinėse krosnyse, kurių gamybos pajėgumai didesni kaip 500 tonų per dieną, arba	Anglies dioksidas

Eil. Nr.	Veiklos rūšys	Išmetamos ŠESD
	kitose krosnyse, kurių gamybos pajėgumai didesni kaip 50 tonų per dieną.	
1.11.	Kalkių gamyba arba dolomito ar magnezito kalcinavimas rotacinėse krosnyse, kurių gamybos pajėgumai didesni kaip 50 tonų per dieną.	Anglies dioksidas
1.12.	Stiklo, įskaitant stiklo pluoštą, gamyba, kai lydymo pajėgumai didesni kaip 20 tonų per dieną.	Anglies dioksidas
1.13.	Keraminių gaminių gamyba degimo būdu, visų pirma stogų čerpių, plytų, ugniai atsparių plytų, koklių, molio dirbinių arba porceliano gamyba, kai gamybos pajėgumai didesni kaip 75 tonos per dieną.	Anglies dioksidas
1.14.	Akmens vatos gamyba naudojant stiklą, uolienas arba šlaką, kai lydymo pajėgumai didesni kaip 20 tonų per dieną.	Anglies dioksidas
1.15.	Gipso džiovinimas arba kalcinavimas ar gipso plokščių ir kitų gipso produktų gamyba, kai kalcinuoto gipso ar džiovinto antrinio gipso gamybos bendras pajėgumas didesnis kaip 20 tonų per dieną.	Anglies dioksidas
1.16.	Celiuliozės iš medienos ar kitų pluoštinių medžiagų gamyba.	Anglies dioksidas
1.17.	Popieriaus ir kartono gamyba, kai gamybos pajėgumai yra didesni kaip 20 tonų per dieną.	Anglies dioksidas
1.18.	Suodžių gamyba, įskaitant organinių medžiagų (alyvų, deguto, krekingo produktų ir distiliacijos likučių) karbonizaciją, kai gamybos pajėgumas didesnis kaip 50 tonų per dieną.	Anglies dioksidas
1.19.	Azoto rūgšties gamyba.	Anglies dioksidas ir azoto suboksidas
1.20.	Adipo rūgšties gamyba.	Anglies dioksidas ir azoto suboksidas
1.21.	Glioksilo ir glioksilo rūgšties gamyba.	Anglies dioksidas ir azoto suboksidas
1.22.	Amoniako gamyba.	Anglies dioksidas
1.23.	Didelio masto organinių cheminių medžiagų gamyba, taikant krekingą, perdirbimą, dalinę arba visišką oksidaciją arba kitus panašius metodus, kai gamybos pajėgumai didesni kaip 100 tonų per dieną.	Anglies dioksidas
1.24.	Vandenilio (H ₂) ir sintezės dujų gamyba, kai gamybos pajėgumai didesni kaip 5 tonos per dieną.	Anglies dioksidas
1.25.	Natrio karbonato (Na ₂ CO ₃) ir natrio hidrokarbonato (NaHCO ₃) gamyba.	Anglies dioksidas
1.26.	Įrenginių, kuriems taikomas šis įstatymas, išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų rinkimas, kad jos galėtų	Anglies dioksidas

Eil. Nr.	Veiklos rūšys	Išmetamos ŠESD
	būti transportuojamos ir saugomos anglies dioksido geologinėse saugyklose, kurios turi leidimą, išduotą pagal Lietuvos Respublikos anglies dioksido geologinio saugojimo įstatymo 6 ir 7 straipsnių reikalavimus.	
1.27.	ŠESD gabenimas į anglies dioksido geologinę saugyklą, kuri turi leidimą, išduotą pagal Anglies dioksido geologinio saugojimo įstatymo 6 ir 7 straipsnių reikalavimus, išskyrus ŠESD, kurios pagal šį įstatymą priskiriamos kitai veiklai.	Anglies dioksidas
1.28.	Anglies dioksido geologinis saugojimas saugyklose, kurios turi leidimus, išduotus pagal Anglies dioksido geologinio saugojimo įstatymo 6 ir 7 straipsnių reikalavimus.	Anglies dioksidas
1.29.	<p>Aviacija:</p> <p>1.29.1. skrydžiai tarp aerodromų, esančių dviejose skirtingose valstybėse, išvardytose šio įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 5 punkte nurodytame Europos Komisijos įgyvendinamajame akte dėl Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos pasaulinę rinkos priemonę (CORSIA) taikančių valstybių sąraše (toliau – Komisijos įgyvendinamasis aktas), ir skrydžiai tarp Šveicarijos Konfederacijos arba Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės ir valstybių, išvardytų Komisijos įgyvendinamajame akte, ir (kasmet apskaičiuojamo reikalaujamo kompensavimo už praėjusius kalendorinius metus tikslais) skrydžiai į valstybes, išvardytas Komisijos įgyvendinamajame akte, iš tų valstybių, tarp jų ir skrydžiai tarp Šveicarijos Konfederacijos arba Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės ir valstybių, išvardytų Komisijos įgyvendinamajame akte, ir (kompensavimo reikalavimų taikant Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos pasaulinę rinkos priemonę (CORSIA) skrydžiai į valstybes, išvardytas Komisijos įgyvendinamajame akte, iš tų valstybių ir tarp jų, taip pat skrydžiai tarp Šveicarijos Konfederacijos arba Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės ir valstybių, išvardytų Komisijos įgyvendinamajame akte, kiti skrydžiai tarp aerodromų, esančių dviejose skirtingose trečiojoje šalyse, kuriuos vykdo orlaivių naudotojai, atitinkantys visas šias sąlygas:</p> <p>1.29.1.1. orlaivio naudotojai turi Europos Sąjungos (toliau – ES) valstybės narės išduotą oro vežėjo pažymėjimą arba yra įregistruoti ES valstybėje narėje, įskaitant tos ES valstybės narės atokiausius regionus, priklausomas teritorijas ir teritorijas;</p> <p>1.29.1.2. nuo 2021 m. sausio 1 d. per metus jie išmeta daugiau kaip 10 000 tonų CO₂, susidarančio naudojant lėktuvus, kurių didžiausia sertifikuotoji kilimo masė yra didesnė kaip 5 700 kg, skrydžiams, kuriems taikomas šio priedo 1.29 papunktis, išskyrus skrydžius, kurie prasideda ir baigiasi toje pačioje ES valstybėje narėje (įskaitant tos pačios</p>	Anglies dioksidas

Eil. Nr.	Veiklos rūšys	Išmetamos ŠESD
	<p>ES valstybės narės atokiausius regionus); taikant šį papunktį, neatsižvelgiama į ŠESD kiekį, išmetamą vykdant šių rūšių skrydžius:</p> <p>1.29.1.2.1. skrydžius valstybiniu orlaiviu;</p> <p>1.29.1.2.2. humanitarinius skrydžius;</p> <p>1.29.1.2.3. medicininius skrydžius;</p> <p>1.29.1.2.4. karinius skrydžius;</p> <p>1.29.1.2.5. gaisro gesinimo skrydžius;</p> <p>1.29.1.2.6. skrydžius prieš humanitarinį, medicininį ar gaisrų gesinimo skrydį ar po jo, jeigu tokie skrydžiai įvyko tuo pačiu orlaiviu ir buvo reikalingi susijusiai humanitarinei, medicininei ar gaisrų gesinimo veiklai vykdyti arba orlaiviui po tos veiklos perkelti kitur kitai jo veiklai vykdyti;</p> <p>1.29.2. orlaivių skrydžiai į ES valstybės narės, kuriai taikoma Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo, teritorijoje esantį aerodromą arba iš jo. Šiai veiklai nepriskiriami:</p> <p>1.29.2.1. skrydžiai, išskirtinai skirti skraidinti šalies, kuri nėra valstybė narė, oficialią misiją atliekančiam valdančiam monarchui ir jo artimiausioms giminėms, valstybės vadovams, vyriausybės vadovams ir vyriausybės ministrams, jeigu tai įrodo atitinkamas statuso žymuo skrydžio plane;</p> <p>1.29.2.2. kariniais orlaiviais atliekami kariniai skrydžiai, muitinės ir policijos tarnybų skrydžiai;</p> <p>1.29.2.3. skrydžiai, susiję su paieška ir gelbėjimu, gaisrų gesinimo skrydžiai, humanitariniai skrydžiai ir greitosios medicinos pagalbos skrydžiai, kuriuos vykdyti leido atitinkama kompetentinga institucija;</p> <p>1.29.2.4. visi skrydžiai, išskirtinai vykdomi pagal vizualiųjų skrydžių taisykles, kaip apibrėžta 1944 m. Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos (Čikagos konvencija) 2 priede;</p> <p>1.29.2.5. skrydžiai be tarpinių nutūpimų, užbaigiami orlaivio pakilimo aerodrome;</p> <p>1.29.2.6. mokomieji skrydžiai, išskirtinai skirti licencijai gauti arba skrydžio įgulai – kvalifikacijai įgyti, jeigu tai įrodo atitinkamas žymuo skrydžio plane, jei skrydis neskirtas keleiviams ir (arba) kroviniams skraidinti arba orlaivio padėčiai nustatyti ar orlaiviui perkelti;</p> <p>1.29.2.7. skrydžiai, išskirtinai skirti moksliniams tyrimams atlikti arba orlaiviams ar įrangai (naudojamai ore arba antžemei) tikrinti, bandyti ar patvirtinti;</p> <p>1.29.2.8. skrydžiai orlaivio, kurio patvirtinta didžiausia kilimo masė yra ne didesnė kaip 5 700 kg;</p> <p>1.29.2.9. skrydžiai, atliekami pagal su viešąja paslauga susijusius įsipareigojimus, kurie nustatyti pagal 2008 m. rugsėjo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1008/2008 dėl oro susisiekimo paslaugų teikimo Bendrijoje bendrųjų taisyklių maršrutams atokiausiuose regionuose, kaip nurodyta Sutarties dėl Europos Sąjungos</p>	

Eil. Nr.	Veiklos rūšys	Išmetamos ŠESD
	<p>veikimo 299 straipsnio 2 dalyje, arba maršrutams, kuriais per metus siūloma pervežti ne daugiau kaip 50 000 keleivių;</p> <p>1.29.2.10. skrydžiai, kurie, jeigu nebūtų taikomas šis papunktis, būtų priskiriami šiai veiklos rūšiai ir kuriuos atlieka komercinės oro transporto priemonės naudotojas, vykdančias:</p> <p>1.29.2.10.1. per tris iš eilės keturių mėnesių laikotarpius mažiau kaip 243 skrydžius per laikotarpį, arba</p> <p>1.29.2.10.2. skrydžius, kurių bendras metinis išmetamų teršalų kiekis yra mažesnis kaip 10 000 tonų.</p> <p>Skrydžiai, kurie yra nurodyti šio priedo 1.29.2.12 ir 1.29.2.13 papunkčiuose arba kurių vienintelis tikslas – skraidinti oficialią misiją vykdančius valstybės narės valdančius monarchus ir jų artimiausius šeimos narius, valstybių vadovus, vyriausybių vadovus ir ministrus, pagal šį papunktį šiai veiklai gali būti priskiriami;</p> <p>1.29.2.11. nuo 2013 m. sausio 1 d. iki 2030 m. gruodžio 31 d. – skrydžiai, kurie, jeigu nebūtų taikomas šis papunktis, būtų priskiriami šiai veiklos rūšiai ir kuriuos vykdo nekomercinio orlaivio naudotojas, vykdančias skrydžius, dėl kurių per metus iš viso išmetama mažiau kaip 1 000 tonų teršalų (įskaitant teršalus, išmetamus vykdančias šio priedo 1.29.2.12 ir 1.29.2.13 papunkčiuose nurodytus skrydžius);</p> <p>1.29.2.12. skrydžiai iš Šveicarijos Konfederacijoje esančių aerodromų į Europos ekonominės erdvės teritorijoje esančius aerodromus;</p> <p>1.29.2.13. skrydžiai iš Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės teritorijoje esančių aerodromų į Europos ekonominės erdvės teritorijoje esančius aerodromus.</p>	
1.30.	<p>Jūrų transportas</p> <p>Jūrų transporto veikla, kuriai taikomas Reglamentas (ES) 2015/757, išskyrus jūrų transporto veiklą, kuriai taikoma šio reglamento 2 straipsnio 1a dalis, ir iki 2026 m. gruodžio 31 d. – šio reglamento 2 straipsnio 1b dalis.</p>	<p>Anglies dioksidas</p> <p>Nuo 2026 m. sausio 1 d. metanas (CH₄) ir azoto suboksidas (N₂O)</p>

2. Atsižvelgiant į šio priedo 1 punkte nurodytas veiklos rūšis, ES ATLPS reikalavimai netaikomi:

2.1. įrenginiams arba jų dalims, kurie naudojami naujiems gaminiams ir procesams tirti, plėtoti ir bandyti;

2.2. įrenginiams, kai per atitinkamą ankstesnį 5 metų laikotarpį deginant biomase, atitinkančią Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme nustatytus biomasės naudojimo tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų (toliau – ŠESD) kiekio sumažėjimo kriterijus, išmetamas ŠESD kiekis vidutiniškai viršija 95 procentus įrenginio bendro vidutinio išmetamo ŠESD kiekio.

3. Šio priedo 1 punkte nurodytų veiklos rūšių slenkstiniai dydžiai apibūdina gamybos pajėgumus arba našumą. Jeigu tame pačiame įrenginyje vykdoma tos pačios kategorijos kelių rūšių veikla, tokių veiklos rūšių pajėgumai sudedami.

4. Jeigu norima apskaičiuoti įrenginio bendrą vardinę šiluminę galią siekiant nustatyti, ar ją galima įtraukti į ES ATLPS, sudedamas visų jo techninių mazgų, kuriuose deginamas kuras, vardinė šiluminė galia. Šie mazgai gali būti įvairių tipų katilai, degikliai, turbinos, šildytuvai, kūryklos, atliekų deginimo įrenginiai, kalkių deginimo krosnys, džiovinimo krosnys, krosnys, džiovyklos, varikliai, degalų elementai, cheminio deginimo mazgai, deglai ir terminio arba katalizinio deginimo įrenginiai. Skaičiuojant įrenginio bendrą vardinę šiluminę galią, neatsižvelgiama į mazgus, kurių vardinė šiluminė galia mažesnė kaip 3 MW.

5. Jeigu mazgas skirtas veiklai, kurios ribinė vertė neišreiškiama bendra vardine šilumine galia, vykdyti, šios veiklos ribinė vertė laikoma svarbesne priimant sprendimą dėl įtraukimo į ES ATLPS.

6. Jeigu įrenginio pajėgumų ribinė bet kokios veiklos vertė šiame priede viršijama, visi mazgai, kuriuose deginamas kuras, išskyrus mazgus pavojingoms arba komunalinėms atliekoms deginti, įrašomi į leidimą išmesti šiltnamio efektą sukeliančias dujas.

7. Kai pasikeičia įrenginio, kuris į ES ATLPS taikymo sritį įtrauktas dėl jame veikiančių kuro deginimo įrenginių, kurių bendra vardinė šiluminė galia viršija 20 MW, gamybos procesai, siekiant sumažinti jo išmetamą ŠESD kiekį ir tam, kad jis nebesiektų tos ribos, įrenginio valdytojui leidžiama pasirinkti, kad, pakeitus įrenginio gamybos procesus, būtų tebetaikomi ES ATLPS reikalavimai iki šio įstatymo 7 straipsnio 2 dalyje nurodyto dabartinio ir kito 5 metų laikotarpio pabaigos. Tokio įrenginio valdytojas gali nuspręsti, ar, pakeitus šio įrenginio gamybos procesus, ES ATLPS jam būtų taikoma tik iki dabartinio 5 metų laikotarpio pabaigos, ar ir kitą 5 metų laikotarpį. Apie tokius pasikeitimus Europos Komisijai praneša aplinkos ministro paskirta atsakinga institucija, kai teikiamas ES ATLPS dalyvaujančių veiklos vykdytojų, kuriems suteikiami nemokami apyvartiniai taršos leidimai, sąrašas pagal šio įstatymo 7 straipsnį.

8. Prie šio priedo 1.29 papunktyje nurodytų aviacijos veiklos rūšių priskiriami visi skrydžiai į valstybės narės, kuriai taikoma Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo, teritorijoje esantį aerodromą ir iš jo, išskyrus nukrypti leidžiančias 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente ([ES](#) Nr. 421/2014, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva [2003/87/EB](#), nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje, siekiant iki 2020 m. įgyvendinti tarptautinį susitarimą, kuriuo tarptautinės aviacijos išmetamiesiems teršalams nustatoma viena pasaulinė rinkos priemonė, nurodytas nuostatas.

Priedo pakeitimai:

Nr. [XIV-674](#), 2021-11-18, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24299

TAR pastaba. nauja redakcija

Nr. [XIV-2783](#), 2024-06-20, paskelbta TAR 2024-06-30, i. k. 2024-12129

REGULIUOJAMŲJŲ SUBJEKTŲ VEIKLOS RŪŠIŲ SĄRAŠAS

Eil. Nr.	Veiklos rūšys	Išmetamos ŠESD
1.	<p>Pastatų, kelių transporto ir papildomuose sektoriuose, nurodytuose šio priedo 3 punkte, deginti naudojamo kuro išleidimas vartoti. Šiai veiklai nepriskiriama:</p> <p>1.1. kuro, naudojamo šio įstatymo 1 priede išvardytai veiklai vykdyti, išleidimas vartoti, išskyrus atvejus, kai jis naudojamas deginti vykdant šiltnamio efektą sukeliančių dujų (toliau – ŠESD) gabenimo į anglies dioksido geologinę saugyklą veiklą, kaip numatyta šio įstatymo 1 priedo 1.27 papunktyje;</p> <p>1.2. kuro, kurio išmetamo ŠESD faktorius yra nulis, išleidimas vartoti;</p> <p>1.3. pavojingųjų ar komunalinių atliekų, naudojamų kaip kuras, išleidimas vartoti.</p>	Anglies dioksidas
2.	<p>Veiklos rūšys, susijusios su pastatais ir kelių transportu, atitinkančios šiuos išmetamo ŠESD kiekio šaltinius, apibrėžtus 2006 m. Tarpvyriausybės klimato kaitos komisijos (angl. IPCC) nacionalinės šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos gairėse, jų apibrėžtis pakoreguojant taip:</p> <p>2.1. bendra šilumos ir elektros energijos gamyba (CHP) (šaltinių kategorijos kodas 1A1a ii) ir šilumos gamybos įmonės (šaltinių kategorijos kodas 1A1a iii), jeigu šiluma gaminama šio priedo 2.3 ir 2.4 papunkčiuose nurodytų kategorijų reikmėms tiesiogiai arba per centralizuoto šilumos tiekimo tinklus;</p> <p>2.2. kelių transportas (šaltinių kategorijos kodas 1A3b), išskyrus žemės ūkio transporto priemonių naudojimą grįstuose keliuose;</p> <p>2.3. komercinės ir (arba) institucinės paskirties (šaltinių kategorijos kodas 1A4a);</p> <p>2.4. gyvenamosios paskirties (šaltinių kategorijos kodas 1A4b).</p>	Anglies dioksidas
3.	<p>Papildomos veiklos rūšys, atitinkančios šiuos išmetamo ŠESD kiekio šaltinius, apibrėžtus 2006 m. Tarpvyriausybės klimato kaitos komisijos nacionalinės šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos gairėse:</p> <p>3.1. energetika (šaltinių kategorijos kodas 1A1), išskyrus šio priedo 1 punkte apibrėžtas kategorijas;</p> <p>3.2. gamybos pramonė ir statyba (šaltinių kategorijos kodas 1A2).</p>	Anglies dioksidas

Priedo pakeitimai:

Nr. [XIV-674](#), 2021-11-18, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24299

TAR pastaba. nauja redakcija

Nr. [XIV-2783](#), 2024-06-20, paskelbta TAR 2024-06-30, i. k. 2024-12129

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva [2003/87/EB](#), nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą [96/61/EB](#), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2023 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva [\(ES\) 2023/958](#) ir 2023 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva [\(ES\) 2023/959](#).

2. 2013 m. gegužės 2 d. Komisijos reglamentas [\(ES\) Nr. 389/2013](#), kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą [2003/87/EB](#) ir Europos Parlamento ir Tarybos sprendimus [Nr. 280/2004/EB](#) ir [Nr. 406/2009/EB](#) įsteigiamas Sąjungos registras ir panaikinami Komisijos reglamentai [\(ES\) Nr. 920/2010](#) ir [Nr. 1193/2011](#), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2019 m. kovo 12 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu [\(ES\) 2019/1123](#).

3. 2015 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas [\(ES\) 2015/757](#) dėl jūrų transporto išmetamo anglies dioksido kiekio stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva [2009/16/EB](#), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2023 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu [\(ES\) 2023/957](#).

4. 2015 m. spalio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas [\(ES\) 2015/1814](#) dėl Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos rinkos stabilumo rezervo sukūrimo ir veikimo bei kuriuo iš dalies keičiama Direktyva [2003/87/EB](#), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2023 m. balandžio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu [\(ES\) 2023/852](#).

5. 2015 m. lapkričio 17 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas [\(ES\) 2015/2067](#), kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą [\(ES\) Nr. 517/2014](#) nustatomi fizinių asmenų sertifikavimo, susijusio su stacionaria šaldymo, oro kondicionavimo, šilumos siurblių įranga ir izoterminių sunkvežimių ir priekabų šaldymo įrenginiais, kuriuose yra fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų, ir įmonių sertifikavimo, susijusio su stacionaria šaldymo, oro kondicionavimo ir šilumos siurblių įranga, kurioje yra fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų, būtiniausi reikalavimai ir abipusio pripažinimo sąlygos.

6. 2017 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas [\(ES\) 2017/2392](#), kuriuo iš dalies keičiama Direktyva [2003/87/EB](#), siekiant išlaikyti dabartinius jos taikymo aviacijos veiklai apribojimus ir pasirengti nuo 2021 m. įgyvendinti pasaulinę rinkos priemonę.

7. 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas [\(ES\) 2018/841](#) dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų, išmetamų ir absorbuojamų dėl žemės naudojimo, žemės

naudojimo keitimo ir miškininkystės, kiekio įtraukimo į 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategiją, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas [\(ES\) Nr. 525/2013](#) ir Sprendimas [Nr. 529/2013/ES](#), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2023 m. balandžio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu [\(ES\) 2023/839](#).

8. 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas [\(ES\) 2018/842](#), kuriuo, prisidedant prie klimato politikos veiksnių, kad būtų vykdomi įsipareigojimai pagal Paryžiaus susitarimą, valstybėms narėms nustatomi įsipareigojimai 2021–2030 m. laikotarpiu sumažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų metinį kiekį, ir iš dalies keičiamas Reglamentas [\(ES\) Nr. 525/2013](#), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2023 m. balandžio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu [\(ES\) 2023/857](#).

9. 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas [\(ES\) 2018/1999](#) dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksnių valdymo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai [\(EB\) Nr. 663/2009](#) ir [\(EB\) Nr. 715/2009](#), Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos [94/22/EB](#), [98/70/EB](#), [2009/31/EB](#), [2009/73/EB](#), [2010/31/ES](#), [2012/27/ES](#) ir [2013/30/ES](#), Tarybos direktyvos [2009/119/EB](#) ir [\(ES\) 2015/652](#) ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas [\(ES\) Nr. 525/2013](#), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2023 m. spalio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva [\(ES\) 2023/2413](#).

10. 2018 m. gruodžio 19 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas [\(ES\) 2018/2067](#) dėl duomenų patikros ir tikrintojų akreditavimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą [2003/87/EB](#) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2020 m. gruodžio 14 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu [\(ES\) 2020/2084](#).

11. 2018 m. gruodžio 19 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas [\(ES\) 2018/2066](#) dėl išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio stebėsenos ir ataskaitų teikimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą [2003/87/EB](#), kuriuo iš dalies keičiamas Komisijos reglamentas [\(ES\) Nr. 601/2012](#), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2023 m. spalio 12 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu [\(ES\) 2023/2122](#).

12. 2018 m. gruodžio 19 d. Komisijos deleguotasis reglamentas [\(ES\) 2019/331](#), kuriuo nustatomos suderinto nemokamų apyvartinių taršos leidimų suteikimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos [2003/87/EB](#) 10a straipsnį pereinamojo laikotarpio Sąjungos taisyklės.

13. 2020 m. gegužės 18 d. Komisijos deleguotasis sprendimas [\(ES\) 2020/1071](#), kuriuo dėl ES šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos netaikymo atvykstamiesiems skrydžiams iš Šveicarijos iš dalies keičiama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva [2003/87/EB](#).

14. 2020 m. rugpjūčio 7 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas [\(ES\) 2020/1208](#) dėl informacijos, valstybių narių teikiamos pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą

[\(ES\) 2018/1999](#), struktūros, formato, teikimo tvarkos ir peržiūros, kuriuo panaikinamas Komisijos įgyvendinimo reglamentas [\(ES\) Nr. 749/2014](#).

15. 2021 m. birželio 17 d. Komisijos deleguotasis reglamentas [\(ES\) 2021/1416](#), kuriuo dėl Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos netaikymo atvykstantiesiems skrydžiams iš Jungtinės Karalystės iš dalies keičiama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva [2003/87/EB](#).

16. 2021 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas [\(ES\) 2021/1119](#), kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralumo pasiekimo sistema ir iš dalies keičiami reglamentai [\(EB\) Nr. 401/2009](#) ir [\(ES\) 2018/1999](#) (Europos klimato teisės aktas).

17. 2023 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas [\(ES\) 2023/955](#), kuriuo įsteigiamas Socialinis klimato fondas ir iš dalies keičiamas Reglamentas [\(ES\) 2021/1060](#).

18. 2023 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas [\(ES\) 2023/956](#), kuriuo nustatomas pasienio anglies dioksido korekcinis mechanizmas.

19. 2023 m. lapkričio 6 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas [\(ES\) 2023/2449](#), kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento [\(ES\) 2015/757](#) taikymo taisyklės, susijusios su stebėsenos planų, išmetamųjų teršalų kiekio ataskaitų, dalinių išmetamųjų teršalų kiekio ataskaitų, atitikties patvirtinimo dokumentų ir bendrovės lygmens ataskaitų šablonais, ir panaikinamas Komisijos įgyvendinimo reglamentas [\(ES\) 2016/1927](#).

20. 2024 m. vasario 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas [\(ES\) 2024/573](#) dėl fluorintų šiltnamio efektą sukeliančių dujų, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva [\(ES\) 2019/1937](#) ir panaikinamas Reglamentas [\(ES\) Nr. 517/2014](#).

21. 2024 m. vasario 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas [\(ES\) 2024/590](#) dėl ozono sluoksnį ardančių medžiagų, kuriuo panaikinamas Reglamentas [\(EB\) Nr. 1005/2009](#).

Papildyta priedu:

TAR pastaba, nauja redakcija

Nr. [XIV-2783](#), 2024-06-20, paskelbta TAR 2024-06-30, i. k. 2024-12129

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-1170](#), 2010-11-23, Žin., 2010, Nr. 145-7427 (2010-12-11), i. k. 1101010ISTA0XI-1170

Lietuvos Respublikos klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymo 1, 5, 10, 12 straipsnių pakeitimo ir papildymo, įstatymo papildymo penktuoju-1 skirsniu ir įstatymo 2 priedo papildymo įstatymas

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-2027](#), 2012-05-22, Žin., 2012, Nr. 63-3168 (2012-06-05), i. k. 1121010ISTA0XI-2027

Lietuvos Respublikos klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymo 2, 9, 10, 12-1 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-291](#), 2013-05-09, Žin., 2013, Nr. 54-2691 (2013-05-25), i. k. 1131010ISTA0XII-291

Lietuvos Respublikos klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymo 2, 5, 7, 8, 10, 12-1 straipsnių, penktojo skirsnio ir 2 priedo pakeitimo ir papildymo įstatymas

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-1483](#), 2014-12-18, paskelbta TAR 2014-12-31, i. k. 2014-21145

Lietuvos Respublikos klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymo Nr. XI-329 2, 5, 6, 8, 12-1, 13, 15, 18 ir 20 straipsnių, 1 ir 2 priedų pakeitimo įstatymas

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-775](#), 2017-11-21, paskelbta TAR 2017-11-28, i. k. 2017-18829

Lietuvos Respublikos klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymo Nr. XI-329 14 straipsnio pakeitimo įstatymas

6.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-1466](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-05, i. k. 2018-11504

Lietuvos Respublikos klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymo Nr. XI-329 2, 9, 10 straipsnių ir 1, 2 priedų pakeitimo įstatymas

7.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, Nutarimas

Nr. [KT187-N15/2020](#), 2020-11-03, paskelbta TAR 2020-11-04, i. k. 2020-23045

Dėl Lietuvos Respublikos įstatymų, kuriais reguliuojamas tam tikrų programų, fondų arba institucijų finansavimas, nuostatų atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai

8.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-3132](#), 2020-06-25, paskelbta TAR 2020-07-09, i. k. 2020-15377

Lietuvos Respublikos klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymo Nr. XI-329 antrojo skirsnio pavadinimo, 3, 4, 9, 10 straipsnių pakeitimo ir 23 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymas

9.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIV-674](#), 2021-11-18, paskelbta TAR 2021-11-25, i. k. 2021-24299

Lietuvos Respublikos klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymo Nr. XI-329 pavadinimo, 2, 3, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 12-1, 13, 20 straipsnių, 1 ir 2 priedų pakeitimo ir įstatymo papildymo 12-2 straipsniu ir penktuoju-2 skirsniu įstatymas

10.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIV-2783](#), 2024-06-20, paskelbta TAR 2024-06-30, i. k. 2024-12129

Lietuvos Respublikos klimato kaitos valdymo įstatymo Nr. XI-329 pakeitimo įstatymas